

KEHTESTATUD
direktori 29. septembri 2015
käskkirjaga nr 1-1/2

VÕHMA MUUSIKAKOOLI ÕPPEKAVA

Võhma 2015

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Võhma Muusikakooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus

- (1) Võhma Muusikakooli õppekava on dokument, mille alusel toimub õppe- ja kasvatustöö Võhma Muusikakoolis.
- (2) Võhma Muusikakooli õppekava koostamisel on lähtutud Huvikooli seaduse § 10 sätestatust.
- (3) Võhma Muusikakooli õppekava ainekavad on identsed üleriigiliste ainekavadega ja tagavad eelhariduse üleminekuks kutseharidusele.
- (4) Võhma Muusikakooli õppekava määrab kindlaks Võhma Muusikakooli õppe- ja kasvatustegevuse alused.
- (5) Võhma Muusikakooli õppekava üldosa sätestab kooli:
 - 1) õppe- ja kasvatustöö eesmärgid;
 - 2) õppe- ja kasvatustöö korralduse;
 - 3) tunnijaotusplaani;
 - 4) hindamise korralduse;
 - 5) tingimused ning nõuded õppeetappide ja kooli lõpetamise kohta.
- (6) Ainevaldkonnad ja õppeained koos ajalise kestusega ning ainekavade üldalused on kirjeldatud ainekavades.

2. peatükk VÕHMA MUUSIKAKOOLI ÕPPEKAVA ÜLDOSA

§ 2. Võhma Muusikakooli õppe- ja kasvatustöö eesmärgid

(1) Võhma Muusikakooli ülesandeks ja eesmärgiks on laste ja noorte loomevõimete avastamine ja kavakindel arendamine, professionaalse muusikahariduse õppeks ettevalmistuse andmine ja kohaliku kultuurielu edendamine Eesti kultuuritraditsioonide alusel.

(2) Õppe- ja kasvatustöö koolis aitab kujuneda isiksusel, kes:

- 1) mõtleb loovalt;
- 2) oskab oma tegevust eesmärgistada ja hinnata;
- 3) suudab valida, otsustada ja vastutust kanda;
- 4) oskab teha tööd ja on valmis koostööks;
- 5) mõistab teadmiste ja pidevõppe tähtsust, oskab õppida;
- 6) aktiivse muusikalise tegevuse kaudu arendab muusikataju ja loovust.

(3) Ainekavad ei dikteeri muusikaainetes heliteoste valikut, vaid annavad oskuste arendamiseks suunad ja tasemenõuded.

(4) Võrdne võimalus muusikalise eelhariduse omandamiseks ja professionaalseks õppeks ettevalmistamiseks tagab andekatele õpilastele võrdsed võimalused ühest õppeaastast teise, ühest koolist teise üleminekuks.

(5) Õppekorralduses ja õppesisu valikul arvestatakse vanuselisi ja individuaalseid iseärasusi. Koolielu reeglid kujundavad õpetajad, õpilased ja vanemad üheskoos. Õppetöö kavandamisel peetakse silmas igäühe võimekust, kus kooli ülesanne on suunata õpilast oma tegevust jälgima ja õppimist kavandama, analüüsima ja kujundama oma isikupärasust.

(6) Koostöö vanematega

Kool teeb vanemaga koostööd:

- 1) teavitab vanemat jooksvalt õpilase arengu, õppeedukuse ja koolis toimetuleku kohta ning vajadusel õpilase tervislikust seisundist;
- 2) kaasab vanema koolielu puudutavate otsuste tegemisse;
- 3) nõustab vanemat õpilase kodus toimuva õppimise juhendamiseks.

(7) Õppimise käigus analüüsib ja hindab õppija õpitavat ning edukus sõltub õppija oskusest õppida. Õpetaja on õpitegevuse kavandaja ja looja ning õppimistahtmise innustaja. Koolis toimuvad individuaal- ja grupidunnid.

§ 3. Võhma Muusikakooli õppe- ja kasvatustöö korraldus

(1) Kooliastmed

Õppeprotsessi kirjeldatakse astmeti:

- 1) noorem aste 1.-4. õppeaasta;
- 2) vanem aste 5.-7. õppeaasta;
- 3) lisaaste.

(2) Õppeaasta, õppetund ja koormus

- 1) õppetöö kestab 35 õppenädalat ja koolivaheajad on samadel aegadel, kui üldhariduskoolis;
- 2) õppekorralduse arvestuslik ühik on õppetund (45 minutit või 20 ja 25 minutit);
- 3) õppe- ja kasvatustöö peamiseks vormiks on tund, kuid õppetöö võib toimuda ka teistes õppevormides (nt. esinemine, projektitöö, iseseisev töö jne);
- 4) koolis toimuv õppe- ja kasvatustöö on korraldatud regulaarse tunniplaani alusel;
- 5) viiakse läbi individuaal-, rühma- ja grupitunde;
- 6) õppeaasta jaguned trimestriteks.

(3) Õppe- ja kasvatustöö korraldus nooremas astmes

- 1) õpilased võetakse nooremasse astmesse vastu katsete alusel;
- 2) katsete korraldamiseks moodustatakse koolis vastuvõtukomisjon, kuhu kuulub vähemalt 3 õpetajat;
- 3) vastuvõtukatse koosneb neljast komponendist, mida hinnatakse 10 palli skaalal ning mille tulemuste summeerimisel arvutatakse välja keskmine hinne. Hinnatakse järgnevaid komponente:

laulmine

rütmikatse

helide järelelaulmine (helikõrguste eraldamisvõime)

muusikaline mälu

- 4) vastuvõtukatsete edukal sooritamisel teeb vastuvõtukomisjon soovitusel alustada õpinguid 1. klassis või eelkoolis.
- 5) nooremas astmes keskendutakse:
 - muusikaõppimise harjumuse ja -oskuste kujundamisele;
 - muusikaliste oskuste ja võimete (pillimäng, noodiõpetus, laulmine, koosmäng, rütmika, improvisatsioon, muusikaline kuulmine, muusikaline mälu) arendamisele;
 - muusikaalaste teadmiste (stiilid, žanrid, vormid, pillid, terminid, ajalugu, heliloojad jm) omandamisele.
- 6) noorema astme lõpus sooritavad õpilased eksamid erialas ja solfedžos, lõpetamisel antakse välja noorema astme lõputunnistus.
- 7) 1.klassi lõpus otsustatakse õpilase õpitulemuste põhjal, kas õpilane jätkab õpinguid süvaõppes või tavaõppes.

(4) Õppe- ja kasvatustöö korraldus vanemas astmes

- 1) vanemasse astmesse võetakse vastu noorema astme edukalt läbinuid õppenõukogu otsuse alusel.
- 2) vastavalt õpilase võimetele ning võimalustele toimub õppetöö süva- või tava- või vabaõppekava alusel.
- 3) vanemas astmes keskendutakse:
 - püsivuse ja eesmärgipärasuse suurendamisele ning aja jaotamise oskuse edendamisele;
 - muusikaliste oskuste ja võimete (pillimäng, noodiõpetus, laulmine, koosmäng, rütmika, improvisatsioon, muusikaline kuulmine, muusikaline mälu) arendamisele;
 - muusikaalaste teadmiste (stiilid, žanrid, vormid, pillid, terminid, ajalugu, heliloojad jm)

omandamisele;

- loominguliste ja improvisatsiooniliste võimete arendamisele;

4) vanema astme lõpus sooritavad õpilased eksamid ja lõpetamisel antakse välja muusikakooli lõputunnistus.

(5) Lisaastmes on võimalik kõigil muusikakooli vanema astme lõpetanud õpilastel. Õpingud toimuvad individuaalse õppekava alusel.

§ 4. Tunnijaotusplaan

SÜVAÕPE

õppeaine nimetus	1.kl	2.kl	3.kl	4.kl	5.kl	6.kl	7.kl	Lisaaste
põhipill	1	2	2	2	2	2	2	
solfedžo	2	2	2	2	2	2	2	
muusikalugu				1	1	1	1	
koosmusitseerimine*		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
lisapill*		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
põhipill ja/või rühmatund								1-2

ÜLDÕPE

õppeaine nimetus	1.kl	2.kl	3.kl	4.kl	5.kl	6.kl	7.kl	Lisaaste
põhipill	1	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	
solfedžo	2	1	1	1	1	1	1	
muusikalugu				1	1	1	1	
koosmusitseerimine*		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
lisapill*		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
põhipill ja/või rühmatund								1-2

* õpilase soovi ja kooli võimaluste korral.

Kontsertmeistri tunni pikkus on üldjuhul 0,5 tundi, 4. ja 7. kl erialatundides. Kontsertmeistri tundi ei rakendata 1. õppeperioodil 1. klassi õpilastele. Vastavalt õpilase arengutasemele lisandub see 2. klassis kas 2. või 3. õppeperioodil.

Kõikidel põhipilli erialadel toimub tehniline arvestus 2 korda õppeaastas, hindelised esinemised 1. ja 2. õppeperioodi lõpus (1 pala) ning

1. klassi õpilased 1. õppeperioodil hindelisi esinemisi ega arvestusi kohustuslikus korras ei soorita.

Eksamid on noorema astme ja lõpueksamid vanema astme lõpetamisel erialas ja solfedžos.

§ 5. Hindamise korraldus

(1) Hindamine on osa kooli õppeprotsessist. Õpilane peab teadma, mida hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamiskriteeriumid.

(2) Hindamise põhieesmärgid on:

- 1) motiveerida õpilast sihikindlalt õppima;
- 2) anda teavet õppimise käigust õpilasele, õpetajale, kooli juhtkonnale, lapsevanemale;
- 3) määratleda õpilase individuaalsed õpitulemused.

(3) Hindamine võib olla:

- 1) sõnaline: analüüs, hinnang, tagasiside jms;
- 2) numbriline: Võhma Muusikakoolis rakendatakse 5- pallilist numbrilist hindamissüsteemi.
- 3) õpetaja võib õpilase motiveerimiseks kasutada hinde järel „+“ või „-“.

(4) Numbriline hindamine

- 1) hinde “5” (väga hea) saab õpilane, kelle õpitulemus on täiel määral tema õppekava nõuetele vastav;
- 2) hinde “4” (hea) saab õpilane, kelle õpitulemus on üldiselt tema õppekava nõuetele vastav, kuid esineb väiksemaid vajaka jäämisi;
- 3) hinde “3” (rahuldav) saab õpilane, kelle õpitulemus on põhiosas tema õppekava nõuetele vastav, kuid esineb puudusi ja vigu;
- 4) hinde “2” (puudulik) saab õpilane, kelle õpitulemus on osaliselt tema õppekava nõuetele vastav, esineb olulisi puudusi ja vigu;
- 5) hinde “1” (nõrk) saab õpilane, kelle õpitulemus ei vasta tema õppekava nõuetele.
- 6) lisaks numbrilistele hinnetele on õpetajal õigus heliredeli ja solfedžo osaoskuste hindamisel kasutada hindeid A – arvestatud ja MA – mittearvestatud.

(5) Hindamise erinevad tasemed

- 1) protsessi hindamine: jooksva õppimise ja vahetulemuste arvestamine;
- 2) arvestuslik: eksam, arvestus;
- 3) kokkuvõttev hindamine: saadud hinne on aluseks tunnistuste väljaandmisel õppekava nõuete täitmise ja kooli lõpetamise kohta. Kokkuvõttev hinne pannakse välja iga õppeperioodi lõpus. Kokkuvõttev hinne kujuneb õppeperioodi jooksul saadud hinnete alusel. Aastahinde aluseks on kokkuvõtvad perioodihinded.
- 4) kooliväline arvestuslik hindamine: esinemine regionaalsel, vabariiklikul vm samaväärsel konkursil;
- 5) hindeline kontsert: 2., 3. ja 4. klassi õpilane esineb kaks korda õppeaastas hindelisel kontserdil I ja II poolaasta lõpus;
- 6) alates 3. klassist toimub üks kord poolaastas tehniline arvestus;
- 7) 4. klassi õpilane sooritab klassi lõpus üleminekuexami;
- 8) 1. klassis 1. õppeperioodil hindeid ei panda, õpilasele antakse sõnalisi hinnanguid. Hindama hakatakse 1. klassi 2. õppeperioodist.

(6) Tööpanuse hindamine

- 1) Tööpanuse hindamine kajastub eKoolis see hoolsuse hindena.
- 2) Õpilase tööpanust hinnatakse igas õppeaines.
- 3) Tööpanust kajastavad hinnangud kantakse tunnistusele järgnevalt:

VH – väga hea;

H – hea;

R – rahuldav;

MR – mitterahuldav

- 4) Tööpanuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppeülesannetesse, tema kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlust õppeülesannete täitmisel.
- 5) Tööpanusega «väga hea» hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse alati kohusetundlikult, õpib võimetekohaselt, on õppeülesannete täitmisel püüdlik, hoolas ja iseseisev, ilmutab omaalgatust ja viib alustatud töö lõpuni.
- 6) Tööpanusega «hea» hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse üldiselt kohusetundlikult, on iseseisev ja hoolikas ning õpib võimetekohaselt kuid esineb väiksemaid vajaka jäämisi.
- 7) Tööpanusega «rahuldav» hinnatakse õpilast, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid, kuid ei ole piisavalt järjekindel ega õpi oma tegelike võimete ja arengutaseme kohaselt.
- 8) Tööpanusega «mitterahuldav» hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppeülesannetesse lohakalt ja vastutustundetult, ei täida tundides õpetaja nõudmisi, jätab sageli täitmata oma kodused õppeülesanded.

(7) Hindamine sagedus.

Õpilast hinnatakse:

- 1) iga õppeperioodi lõpus;
- 2) lähtuvalt aine spetsiifikast on rühmaainetes mahuga 1 tund nädalas lubatud hinnata I ja II poolaasta lõpus;
- 3) aastahinne pannakse õppeaasta lõpus ja see moodustub õppeperioodi hinnetest.

§ 6. Tingimused ning nõuded õppeetappide ja kooli lõpetamise kohta

(1) Õpilase täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmine

- 1) õppeperioodi jooksul omandamata jäänud õppekavaga nõutavate teadmiste ja oskuste omandamise toetamiseks võib õpilase jätta täiendavale õppetööle, mis viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid. Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja hinnatakse.
- 2) täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu.
- 3) õppenõukogu otsuses peavad olema välja toodud kaalutlused, millest tulenevalt on leitud, et õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks on otstarbekas jätta õpilane täiendavale õppetööle või klassikursust kordama.

(2) Õpilase järgmise klassi üleviimine

- 1) õpilase järgmise klassi üleviimise otsustab õppenõukogu. Õpilane, keda ei ole jäetud täiendavale õppetööle, viiakse järgmise klassi üle enne õppeperioodi lõppu. Õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle, kuid keda ei jäeta klassikursust kordama, viiakse järgmise klassi üle hiljemalt 30. augustiks.
- 2) aastahindega „puudulik”, „nõrk” või hindamata õpilasel on võimalus järelevastamiseks kuni 30. augustini. Seejärel otsustab õppenõukogu tema üleviimise.

(3) Kooli lõpetamine

- 1) Kooli lõpetamiseks sooritab õpilane järgmised arvestused ja eksamid:
I poolaastal esineb õpilane hindelisel kontserdil ja sooritab tehnilise arvestuse;
klassi lõpus sooritab õpilane kooli lõpueksamid (solfedžo, põhipill).
- 2) Võhma Muusikakooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad”, kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega koolieksamid, osalenud hindelisel kontserdil ning sooritanud tehnilise arvestuse vähemalt „rahuldavale“ tulemusele.

SÜVAÕPPE AINEKAVAD

Solfedžo ainekava

Noorem aste I (soovitavalt klassid I – II)

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Õpilane:

- arendab muusikalist kuulmist,
- omandab muusikateooria algtõed (noodikirja algteadmised, lihtsad helistikud ja taktimõõdud, toonika tunnetus jms).
- oskab üleskirjutada lihtsat muusikalist teksti,
- arendab häält ja lauluoskust.

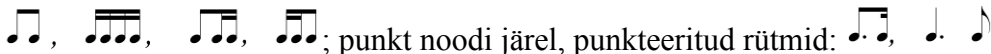
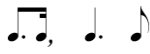
Õppe sisu

TEooria

1) Noodikirja algteadmised:

- noodijoonestik ja abijooned, nootide asukohad noodijoonestikul ja abijoonel, noodivarte õigekiri;
- viiuli- ja bassivõti, nootide tähtnimed (silpnimed).

2) Meetrum, rütm, tempo, muusikaline vorm:

- takt ja taktijoon, rõhulised ja rõhutud taktiosad, taktidesse jaotamine, lõpujoon, eeltakt, kordusmärgid;
- taktimõõdud 2/4, 3/4, 4/4 (= C), taktiviipamise skeemid;
- noodivältused ja pausid (tervenoodist ja tervepausist kuni kuuteistkümnendik-noodini ja -pausini); pidekaar, legato kaar
- rütmid: ; punkt noodi järel, punkteeritud rütmid:
- tempo ja dünaamika mõiste, fermaat;
- muusikalise vormi mõiste, küsimuse-vastuse vorm (periood).

3) Helistik, toonika, duur ja moll:

- toonika, duur- ja mollkolmkõla, samuti mažoori ja minoori nimetus (soovitavad tähistused väljaspool helistikku „M“ - duurkolmkõla ja „m“ - mollkolmkõla);
- heliredeli ehitus, tervetoon ja pooltoon, püsivad ja püsimatud (ebapüsivad) astmed, lahendamise mõiste, püsimatute astmete lahendamine püsivatesse astmetesse;
- kuni kahe märgiga helistikud, paralleelhelistikud, molli 3 kuju (loomulik, harmooniline, meloodiline);
- transponeerimine suuliselt ja kirjalikult (aste üles, aste alla), meloodia ja rütmi arendusvõtted (kordamine, sekvents, varieerimine);
- improvisatsioonid õpitu kinnistamiseks.

4) Intervallid:

- puhas priim, väike ja suur sekund, väike ja suur tert, puhas kvart, puhas kvint, puhas oktav.

MUUSIKA ÜLESKIRJUTAMINE

5) Diktaatide kirjutamine:

- kuni 4-taktilised diktaadid (mängituna eri pillidega);
- lünkdiktaat;
- mäludiktaadid;
- meetrumivabad astmediktaadid;
- rütmidikaadid (mängitakse ilma helikõrgusteta või ühel noodil või kirjutatakse üles meloodia rütm).

LAULMINE

Lauldakse soovitatavalt igas tunnis. Laulmise juures pööratakse tähelepanu õigele hingamisele ja fraseerimisele.

- helistike laulmine;
- intervallide ja kolmkõlade laulmine;
- kaanonite laulmine;
- astmenumbritega laulmine;
- noodist laulmine (sh lastelaulud).

Noorem aste II (soovitatavalt klassid III – IV)

Õppe- ja kasvatusesmärgid

Õpilane:

- jätkab muusikalise kuulmise arendamist,
- jätkab muusikateooria algtõdede omandamist (sh lihtintervallid ja algteadmised akordidest);
- arendab muusika üleskirjutamise oskust;
- arendab häält ja lauluoskust;
- õpib leidma meloodiale saatebasse (võimalusel akorde).

Õppe sisu

TEOORIA

1) Rütm ja taktimõõt:

- taktimõõdud 3/8,
- rütmigrupid kuueteistkümnendiknootidega;
- [edasijõudnutele soovituslikult: triool ja sünkoop]

2) Helistikud ja akordid, tähtharmonia:

- nelja märgiga duurid ja mollid, samanimelised helistikud (mõiste tasandil);
- funktsioonid: toonika kolmkõla, subdominant kolmkõla, dominant kolmkõla;
- toonika kolmkõla pöörded;
- dominantseptakord lahendusega duuris ja harmoonilises mollis;
- tähtharmonia tutvustamine õpitud akordide ja helistike piires.

3) Intervallid:

- suur ja väike sekst, suur ja väike septim, tutvustada suurendatud sekundit harmoonilises mollis;
- intervallide suurus toonides, intervallide ehitamine antud noodist üles ja alla.

MUUSIKA ÜLESKIRJUTAMINE

4) Diktaadid:

- kirjalik diktaat 4-8 takti (mängituna eri pillidega);
- lünkdiktaat;
- mäludiktaadid;
- meetrumivabad astmediktaadid;
- rütmidikaadid (mängitakse ilma helikõrgusteta või ühel noodil või kirjutatakse üles meloodia rütm).

LAULMINE

Lauldakse soovitatavalt igas tunnis. Laulmise juures pööratakse tähelepanu õigele hingamisele ja fraseerimisele.

- põhikolmkõlade ehitamine ja laulmine duuris ning harmoonilises mollis.
- helistike laulmine;
- intervallide ja kolmkõlade laulmine;

- kaanonite laulmine;
- astmenumbritega laulmine;
- noodist laulmine (sh kahehäälsed harjutused ja lastelaulud).

NOOREMA ASTME EKSAMINÕUDED ÜLDISELT EKSAMIST

Eksamil kasutatavad laadid on loomulik duur ja harmooniline moll, kasutatavad taktimõõdud 2/4 ja 3/4 (va rütmiharjutuse koputamisel, kus võib esineda ka 3/8).

KIRJALIK OSA

Kirjaliku osa muusikaline materjal on esitatud keskregistris (lauluregister). Diktaadid 1 ja 2 on samades helistikes, aga erinevates taktimõõtudes ja mängitud eri pillidega.

Diktaadid

Astmediktaat 8 nooti. Esitatakse meelumivabalt, mängitakse 2-3 korda. Õpilane kirjutab noodid üles vahetult mängimise ajal.

Diktaat 4 takti, ilma eeltaktita. Mängitakse kuni 7 korda. Kirjutamise aeg kuni 15 minutit.

Rütmidiktaat 4 takti. Meloodia rütmi üleskirjutamine. Mängitakse kuni 6 korda. Kirjutamise aeg kuni 15.

Kuulamine

Intervallide kuulamine (priimist oktavini). Mängitakse 5 intervalli, igat intervalli kolm korda järjest (üks kord harmooniliselt, teine kord meloodiliselt, kolmas kord harmooniliselt).

Akordide kuulamine. Mängitakse 5 akordi harmooniliselt, ilma lahenduseta (ka dominantseptakord).

Igat akordi mängitakse kaks korda. Valikus on duur- ja mollkolmkõlad ning dominantseptakord.

Soovitavad tähistused: „M“ - duurkolmkõla, väike „m“ – mollkolmkõla, „D7“ - dominantseptakord.

Teooria

Intervallide määramine etteantud meloodia põhjal.

SUULINE OSA

Kogu suuline pilet on ühes helistikus.

Heliredeli laulmine. Samas helistikus kolmkõla pöörete või põhikolmkõlade ja dominantseptakordi laulmine koos lahendusega.

Võõra harjutuse laulmine.

Varemõpitud harjutuse laulmine.

Rütmiharjutuse koputamine (kuni 8 takti, fikseeritud löökpilli partiina, kasutatakse taktimõõte 2/4, 3/4 ja 3/8).

Vanem aste (soovitavalt klassid V - VII)

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Õpilane:

- jätkab muusikalise kuulmise arendamist,
- jätkab muusikateooria omandamist;
- arendab edasi muusika üleskirjutamise oskust;
- arendab edasi häält ja lauluoskust;

Õppesisu

TEOORIA

1) Rütm ja taktimõõdud:

- 6/8 taktimõõtu, tutvustavalt 2/2, 3/2 ja 6/4, muusikanäidete põhjal tutvustatakse samuti segataktimõõtu ja vahelduvtaktimõõtu;
- triool, süngoop (sh süngoobid kaheksandikega ja kuueteistkümnendikega, pidekaarega rütmid).

2) Helistikud ja laadid:

- kuni viie märgiga duurid ja mollid, tutvustavalt kuni seitsme märgini; kvindiring;
- harmooniline duur (sh põhikolmkõlad harmoonilises duuris), tutvustavalt pentatoonika ja diatoonilised laadid;
- kromaatilised läbiminevad ja abihelid;
- edasijõudnutele tutvustavalt kaldumine ja modulatsioon.

3) Intervallide ehitamine ja laulmine:

- kõikide läbivõetud intervallide kordamine;
- suurendatud ja vähendatud intervallid lahendustega (<4 IV astmelt lahendusega v.6 duuris, s.6 mollis; >5 VII astmelt lahendusega s.3 duuris; v.3 mollis; harmoonilises mollis <2 VI astmelt lahendusega p.4; >7 VII astmelt lahendusega p.5);

4) Akordid ja järgnevused:

- akordide tähistused nii roomanumbritega, kui tähtharmonia akordimärkidega;
- põhikolmkõlade pöörded, pöörete tähistamine tähtharmonia akordimärkidega;
- kõrvalastmete kolmkõlad;
- diatoonilised septakordid;
- kadentsid: esimene (I IV V I; II7 V I) ja teine kuju (I IV K64 V I);
- tutvustavalt: dominantseptakordi pöörded lahendusega duuris ja harmoonilises mollis: I pööre V65 (D65) lahendusega I (T, t); II pööre V43 (D43) lahendusega I (T, t), III pööre V2 (D2) lahendusega I6 (T6, t6).

MUUSIKA ÜLESKIRJUTAMINE

6) Diktaat:

- **üksikute kromaatiliste abi- ja läbiminevate helidega 4-8 takti**
- saatega meloodia kuulamine, märgitakse üles meloodia. Diktaadid erinevate pillidega

7) Järgnevus:

- neljahäälsed harmoonilised järgnevused (4-8 takti) tähistatuna nii roomanumbrite kui akordimärkidega.

LAULMINE

- intervallide laulmine antud noodist üles ja alla;
- heliredelite laulmine (loomulik duur, harmooniline või meloodiline moll);
- akordide laulmine (toonikakolmkõla pööretaga, põhikolmkõlad, septakord);
- neljahäälsed harmooniliste järgnevuste (4-8 takti) laulmine;
- harjutuste laulmine.

VANEMA ASTME EKSAMINÕUDED ÜLDISELT EKSAMIST

Eksamil kasutatavad laadid loomulik duur ja harmooniline moll, suulises osas ka meloodiline moll. Kasutatavad taktimõõdud on 3/4, 4/4 ja 6/8 (välja arvatud ühehäälse rütmiharjutuse koputamine, punkt 10).

KIRJALIK OSA

Diktaadid

Diktaadid 1 ja 2 mängitakse eri pillidega. Üks nendest klaveriga, mida mängib õpetaja ise. Teine diktaatidest on saatega meloodia.

Diktaat 4 takti, taktimõõdus 6/8. Kirjutamise aeg maksimaalselt 15 minutit. Mängitakse kuni 7 korda.

Diktaat 4 takti, taktimõõdus 3/4 või 4/4. Kirjutamise aeg maksimaalselt 15 minutit. Mängitakse kuni 7 korda.

Järgnevused

Järgnevused mängitakse eri pillidega. Üks järgnevus mängitakse klaveriga, teise järgnevuse bass mängitakse harmoonia häältest erineva instrumendiga. Üks järgnevustest tähistada roomanumbritega, teine tähtharmonia sümbolitega. Järgnevused on erinevates laadides.

Alates 2017 jääb eksamile ainult figureeritud järgnevus.

Järgnevus kitsas seades kuni 5 takti. Noodistada bassiliin ja kirjutada akordid. Akordide valik: põhikolmkõlad pööretega, dominantseptakord põhikujus, vähendatud septakord, II septakord, kadentsikvartsekstakord.

Figureeritud järgnevus kuni 5 takti. Noodistada bassiliin ja kirjutada akordid. Akordide valik: põhikolmkõlad pööretega, dominantseptakord põhikujus, vähendatud septakord, kadentsikvartsekstakord.

Kõlade kuulamine

Akordide kuulamine - viie põhiseptakordi kuulamine valikvastustega (mängitakse tähtharmonia tähistussüsteemis ja rooma numbritega). Mängitakse harmooniliselt 5 akordi, igat kolm korda.

Intervallide (sh tritoon lahendusega) ja kolmkõla ning selle pöörete kuulamine. Mängitakse harmooniliselt 8 intervalli või akordi, igat kaks korda.

Ehitamine:

Ehitada 5 intervalli või akordi antud noodist.

Suuline:

Heliredeli laulmine (loomulik duur, harmooniline või meloodiline moll), lisaks toonika kolmkõla pööretaga või põhikolmkõlad ja üks septakord.

Intervallide laulmine – laulda kaks lihtintervalli antud noodist üles ja alla.

Ühehääelse rütmiharjutuse koputamise (kuni 8 takti). Kasutatavad taktimõõdud 3/4, 4/4, 3/8, 5/8, 6/8, 2/2. Variant B: varemõpitud kahehääelse rütmiharjutuse koputamise.

Võõra harjutuse laulmine

Hääleseade ainekava

Õppeaine eesmärk

Hääleseade õppeaine ülesandeks on õpetada muusikalist eneseväljendamist ning anda lauljale erinevates stiilides vajaminevad fraseerimis-, improviseerimis- ja häälekasutusoskused. Arendada individuaalset meisterlikkust nii solisti kui ansambli lauljana ning ansambli mängu partnerina.

Õppeaine sisu

- Õpitava materjali omandamine nii praktiliselt kui ka kuuldeliselt ning teoreetiliselt läbi laulmise, vajadusel ka läbi harmooniainstrumendil (klahvpillid, kitarr) mängimise
- Fraseerimis- ja väljendusoskuste omandamine läbi jäljendamise, kasutades noodid-, audio- ja videomaterjale ning elavas esituses ettekandmist
- Hääle- ja hingamisharjutuste omandamine nii tööks tunnis kui ka iseseisvaks harjutamiseks. Omandada oskus läbi viia ja juhendada häälte lahtilaulmist ning oskus selgitada kuidas teha lõdvestus- ja hingamisharjutusi
- Improvistatsioonioskuste arendamine läbi praktiliste tehniliste harjutuste laulmise ja transkriptsioonide e. noodistatud improvisatsioonide esitamise, kuulmise järgi lauluoskuste arendamise, kuuldelise analüüsioskuse arendamise ning vajalike teoreetiliste teadmiste ja kogemuste omandamise läbi
- Praktiline solisti- ja ansambli töö oskuste arendamine

Õppetöö meetodid

Õppetöö kavandamisel peetakse silmas iga õpilase võimekust, arvestatakse vanuselisi ja individuaalseid-füüsilisi iseärasusi.

Õppimise käigus analüüsib ja hindab õpetaja koos õpilasega pidevalt õpitavat ja kavandab edu saavutamiseks uusi eesmärke.

Õppetöö on korraldatud õppeaastate kaupa, õppeaastate arv pole piiratud ja õppeaasta kestab 35 nädalat.

Vastavalt õpilase võimekusele ja soovile on võimalik esineda nii õpilaskontsertidel kui ka teistel üritustel ning osaleda konkurssidel.

Praktiline lauluõpetus hääleseade tundides, mille väljund on praktiline lauljaoskuste arendamine jäljendades õpitavat materjali ning improviseerides ehk luues oma muusikalisi mõtteid ja ideid. Õppematerjalid on vastavad eakohased noodid-, audio- ja videomaterjalid. Õppematerjalid võivad olla ka ainult audio-videomaterjalid või elava esituse näited ilma toetava noodimaterjalita, arendades nii muusikalist kuulmist, mälu ja analüüsivõimet.

Laulmisel, ka õppetunnis, kasutada mikrofoni nii tihti kui võimalik, sest see aitab õpilasel harjuda oma häälega. Tekib oskus kasutada mikrofoni hääle abivahendina, leides uusi värve ja nüansse ning oskus end ansambliisse sulatada. Paralleelselt mikrofoni lauluga peab praktiseerima ka akustilist laulmist.

Töö ja tundide läbiviimiseks on vajalikud CD-mängija, võimalusel ka arvuti. Laulja saatmisel kasutada kontsertmeistrit (lisaks fonogrammidele) ning erinevaid ansamblikoosseise.

Otsida võimalusi õppetöö mitmekesistamiseks (näit. fonogrammide ja play-a-long tüüpi õppematerjali kasutamine; õpilaste laulu helisalvestamine, andmaks neile võimalust end kuulata ja analüüsida).

Õppeaine võib olla hindeline või arvestuslik. Hinne või hinnang kajastub tunnistusel.

NOOREM ASTE

Tegevused:

Häälekool

Põhirõhk hingamis- ja lõdvestusharjutustel.

Primaarsed teadmised laulmiseks: õige kehahoid, sügav ja rahulik hingamine, õhu toe – kõhulihaste kasutamine laulmisel. Hääle tekitamise moodused, puhas intonatsioon. Paindlik ja pidev hääleharjutuste rakendamine.

Õpisuunad

Kokkupuude eakohase repertuaariga. Lähtudes õpilase individuaalsetest võimetest ja kogemustest repertuaari valik. Diktsiooni- ja rütmiharjutused. Selge artikulatsioon. Enese kuulamine.

Töö mikrofoniga

Mikrofoni võimalused, selle õige kasutamine ja vajalikkus, ohud, hooldus.

Repertuaar

Õppeaasta jooksul õpitakse vähemalt 2-3 emakeelset laulu, lisaks 2-3 laulu ansambliga.

VANEM ASTE

Tegevused:

Häälekool

Põhirõhk hingamis- ja lõdvestusharjutustel.

Primaarsed teadmised laulmiseks: õige kehahoid, sügav ja rahulik hingamine, õhu toe – kõhulihaste kasutamine laulmisel. Hääle tekitamise moodused, puhas intonatsioon. Paindlik ja pidev hääleharjutuste rakendamine. Häälediapasooni laiendamine ja ühtlustamine.

Õpisuunad

Kokkupuude erinevate muusikastiilidega (country, blues, disco, pop, rock, soul, swing, latin, beat jne.) – kuulamine ja matkimine. Diktsiooni- ja rütmiharjutused. Selge artikulatsioon. Enese kuulamine. Töö vokaalsansamblis.

Töö mikrofoniga

Mikrofoni võimalused, selle õige kasutamine ja vajalikkus, ohud, hooldus.

Repertuaar

Õppeaasta jooksul õpitakse vähemalt 2-3 emakeelset laulu, lisaks 2-3 laulu ansambliga.

Viuli ainekava

Programmi aluseks on muusikakoolide ühtne süstematiseeritud õppevariant, kus on grupeeritud noorem aste ja vanem aste ning nende jagunemine õppeaastateks. Õppeplaan sisaldab materjali, mida järgides on võimalik saavutada professionaalne tase pillimängu algastmes ning soovi ja heade eelduste korral jätkata õpinguid kõrgema astme muusikakoolides.

Igal õppeaastal toimuvad õpilaskontserdid ja nn. tehnilised arvestused vastavalt kooli õppekavas sätestatule. Tehniline arvestus hõlmab teatud arvu etüüde ja heliredeleid, mida õpilane esitab vastavale komisjonile.

Õppeaasta lõpus toimub hindeline kontsert. Noorema ja vanema astme küpsust tunnistab hindeline eksam, kus programmi nõuded on eelnevalt kindlaks määratud. Tulemusrikkaks tööks on oluline korras pilli ja poogna olemasolu (head keeled, mugav lõuahoidja, padi jne.). Vajalik on oskuslik repertuaarivalik, mis lähtub eelkõige õpilase individuaalsusest ja on talle jõukohane. Programm ei sisalda kogu olemasolevat pedagoogilist repertuaari, vaid on tehtud valik.

ÕPETUSE EESMÄRGID

Õige mänguasend, liigutuste vabadus ja osavus. Muusikalise kuulmise arendamine. Konkreetne toonikujundus. Väljendusrikas fraasikujundus ja eri karakterite väljatoomine läbi õige tehnilise teostuse. Selge vormikujundus ja õige stiil.

NOOREM ASTE I-II

õppeaasta

Heliredelid: II klass 1-2-oktaavilised duurid ja mollid, kuni 4-legato.

Kolmkõlad: põhikuju ja 2. pööre, kuni 3-legato.

A. Grigorjan. Heliredelid ja kolmkõlad

Etüüdid ja kogumikud:

6. K. Fortunatov. Noor viiuldaja I

7. Etüüdide kogumik I / M. Garlitski, K. Rodionov, K. Fortunatov

8. J. Jivik. Väike viiulimängija I, II

9. A. Grigorjan. Viiulimängu algõpetus

10. Tivik, I. Väike viiulimängija. Tallinn.

11. Kotli, T. Viiuliaabits. Tallinn.

Valik paladest:

1. D. Šostakovitš. Tore päev

2. L. van Beethoven. Koopaorav

3. B. Bartók. Laste laul

Valik suurvormidest:

1. O. Rieding. Kontsert h-moll op. 35

2. F. Kuchler. Kontsert G-duur op. 11

3. F. Händel. Variatsioonid A-duur

I-II õppeaasta olulisemad nõuded:

Õige mänguasendi ja muusikalise kuulmise arendamine. Intoneerimine. Ansamblimäng, kuulmise järgi mängimine ja esimesed improvisatsioonivõtted.

Štrihhid: detache, legato ja nende kombinatsioonid.

III-IV õppeaasta

Heliredelid: III klass:

2-oktaavilised duurid ja mollid, II ja III positsioonis.

Kolmkõlad: põhikuju ja 2. pööre.

IV klass:

2-oktaavilised duurid ja mollid, positsioonivahetusega. Kolmkõlad: põhikuju ja 2 pööret. Etüüdid ja palad vastavalt iga õpilase tehnilistest oskustest, vajadustest lähtuvalt. .

A. Grigorjan. Heliredelid ja kolmkõlad

Etüüdid ja kogumikud:

1. Noor viiuldaja II / K. Fortunatov
2. F. Wohlfahrt. 60 etüüdi op. 45; op. 74
3. G. Schradieck. Sõrmeharjutused
4. H. Kayzer. 36 etüüdi op. 20
5. S. Suzuki. Violin School III, IV **Valik**

paladest:

1. J. S. Bach. Marss
2. P. Tšaikovski. Vana prantsuse lauluke
3. C. Weber. Jahimeeste koor
4. N. Baklanova. Romanss; Mazurka; Allegro
5. Ch. Dancla. Romanss
6. J. Ph. Rameau. Tamburiin
7. L. van Beethoven. Menuett

Valik suurvormidest:

1. O. Rieding. Kontsert h-moll op. 35; Kontsertiino G-duur op. 34
2. A. Huber. Kontsertiino F-duur
3. A. Vivaldi. Kontsert G-duur
4. F. Kùchler. Kontsertiino D-duur op. 15 (Vivaldi stiilis)
5. Ch. Dancla. Variatsioonid

III-IV õppeaasta oluliseimad nõuded:

Õige mänguasendi ja liigutuste vabaduse taotlemine, sujuv keeltevahetus. Muusikalise väljendusrikkuse arendamine koos vibraato õppimisega. Fraasi ja karakterite kujundamine läbi õige tehnika. I, II ja III positsioonis mäng koos positsioonivahetusega. Tutvumine lihtsamate topeltnootide, akordide ja flažolette'ide mängimisega. Tutvumine trilleritega Ansamblimäng, lihtsamad improvisatsiooniharjutused ja kuulmise järgi mängimine.

Štrihhid: detache, legato, martelé, staccato ja kombinatsioonid.

Osaleda vanuselise sobivuse ja õpilase soovi korral konkurssidel.

IV õppeaasta lõpetab noorema astme hindeline eksam: 2 eri karakteriga pala või suurvorm (1 osa kontserdist).

VANEM ASTE V-VI

õppeaasta

Heliredelid ja kolmkõlad

V klass:3-oktaavilised duurid ja mollid positsioonivahetustega. Kolmkõlad: põhikuju ja 2 pööret. Topeltnoodid: sekstid

VI klass: 3-oktaavilised duurid ja mollid positsioonivahetustega. Kolmkõlad: põhikuju ja 2 pööret. Topeltnoodid: sekstid ja oktaavid.

Etüüdid ja kogumikud:

1. F. Wohlfahrt. 60 etüüdi op. 45; op. 74
2. H. Kayzer. 36 etüüdi op. 20
3. F. Mazas. Etüüdid op. 36 I, II
4. O. Ševcik. Harjutused op. 1, op. 8, op. 9
5. Kogumik V-VI klassile / J. Utkin

6. S. Suzuki. Violin School V, VI

Valik palasid:

1. Ch. Dancla. Polka; Romanss
2. G. Pergolesi. Aaria
3. K. Bohm. Perpetum mobile
4. P. Tšaikovski. Kurb laul
5. W. A. Mozart. Saksa tants **Valik**

suurvormidest:

1. J. Accolay. Kontsert nr. 1 a-moll
2. Ch. Dancla. Variatsioonid
3. A. Vivaldi. Kontsert a-moll; Kontsert G-moll
4. A. Corelli. Sonaat e-moll
5. Ch. Beriot. Variatsioonid d-moll

V-VI õppeaasta olulisemad nõuded:

Tutvumine kõrgete positsioonidega ja edasine töö topeltnootide ja akorditehnikaga. Vibraato edasiarendamine. Trillerite õppimine. Orienteerumine erinevates taktimõõdudes. Štrihhid: détaché, martelé, legato, staccato, spiccato, vasaku käe pizzicato, nende kombinatsioonid. Iseseisva muusikalise mõtlemise arendamine. Edasine töö väljendusrikkuse arendamisel. Osaleda vanuselise sobivuse ja õpilase soovi korral konkurssidel.

VII õppeaasta

Tehniline arvestus ainult esimesel poolaastal. 3-oktaavilised duurid ja mollid positsioonivahetustega. Kolmkõlad: põhikuju ja 2 pööret. Topeltnoodid: sekstid, oktaavid, tertsid, Etüüdid valida vastavalt iga õpilase tehnilistest oskustest ja vajadustest lähtuvalt.

Etüüdid ja kogumikud:

1. R. Kreutzer. 42 etüüdi
2. H. Kayzer. 36 etüüdi op. 20
3. F. Mazas. Etüüdid op. 36 II
4. F. Fiorillo. 36 etüüdi ja kapriisi
5. G. Schradieck. Harjutused topeltnootides; Sõrmeharjutuse **Valik**

paladest:

1. J. Raff. Kavatiin
2. P. Fiocco. Allegro
3. F. Veracini. Largo
4. F. Benda. Grave
5. C. Saint-Saëns. Luik
6. J. Massenet. Mõtisklus
7. H. Eller. Öhtulaul; Valss **Valik**

suurvormidest:

1. F. Seitz. Kontsert g-moll op. 12; Kontsert G-duur op. 13; Kontsert D-duur op. 15
2. J. S. Bach. Kontsert a-moll
3. G. Händel. Sonaat g-moll; Sonaat E-duur
4. Ch. Beriot. Kontsert nr. 9 op. 104; Kontsert-soolo

VII õppeaasta olulisemad nõuded:

Eelnevate aastate õpitu kinnistamine. Taotleda edutunnet tunnis ja esinemistel. . Osaleda vanuselise sobivuse ja õpilase soovi korral konkurssidel.

Vanema astme eksam on ka kooli lõpueksam, kus tuleb esitada 2 eri karakteriga pala ja I osa kontserdist või sonaadist.

Kitarri ainekava

NOOREM ASTE

I õppeaasta

Töö instrumendiga: Tutvumine kitarriga ja kitarrimängu asendiga. Parema ja vasaku käe õige asetus ja helitekitamise viis. Pöidla ja sõrmede koostöö. Aplikatuurimärkide tundmaõppimine (sõrmede, astmete ja keelte tähistused). Meloodia, 3-häälsete akordide ja arpedžo mängimine. Mäng I positsioonis.

Helireedel: C-duur, a-moll I positsioonis. Repertuaar: harjutused, rahvaviisid, kerged etüüdid ja palad. Tasemenäited:

- H. Mätlik. Klassikaline kitarrimäng (algõpetus)
- Rahva- ja lastelaulud
- Esimesed etüüdid J. Sagrerase kitarrikooli I osast

II õppeaasta

Töö instrumendiga: Vasaku käe mängutehnika arendamine. Töö põhiliste helitekitamise võtetega (*apoyando*, *tirando*). Mänguvõtted *barréega*. 4-häälsete akordide ja arpedžo mängimine. Tutvumine II positsiooniga.

Heliredelite arvestus 2 korda aastas.: G-duur, D-duur, e-moll, b-moll erinevate rütmifiguuridega I positsioonis

Repertuaar: 5-8 etüüdi, 5-10 erineva karakteriga pala.

Tasemenäited:

- 5) H. Mätlik. Klassikaline kitarrimäng (algõpetus)
- 6) Etüüdid J. Sagrerase kitarrikooli I osast
- 7) Prelüüdid ja palad F. Carulli kitarrikooli I osast
- 8) F. Sor. Etüüdid op. 60 (1-5)
- 9) Palad M. Carcassi kitarrikooli op. 59 I osast

III õppeaasta

Töö instrumendiga: Uute (II-V) positsioonide õppimine. Eriliste artikulatsiooni mooduste omandamine (*legato*, *staccato*, *flazholetid*, *arpedzhiato*). Heliredelite arvestus 2 korda aastas.

Repertuaar: *Barrée* harjutusi, F. Tarrega *legato*harjutused, M. Giuliani arpedžoharjutused, 5-6 etüüdi, 8-10 eri karakteriga pala. Esinemisi 4 korda aastas.

Tasemenäited:

- 1) H. Mätlik. Klassikaline kitarrimäng II osa
- 2) Etüüdid J. Sagrerase kitarrikooli II osast
- 3) M. Carcassi. Palad kitarrikooli I osast
- 4) F. Sor. Etüüdid op. 60 (5-15), op. 44 (1-10)
- 5) E. Pujol. Kitarrikooli II osa harjutused
- 6) P. Prints. Ballaadid, prelüüdid

IV õppeaasta

Töö instrumendiga: Mäng roobi ligidal (*sul ponticello* ehk *externo*) ja kõlaaval (*sul tasto* ehk *interno*). Erilised mänguvõtted *pizzicato* (*apagado*) ja flazholetid. Artikulatsioonivõtted *glissando* ja *portamento*. Positsioonivahetuse arendamine. Noodilugemise harjumuste täiustamine. Akordide omandamine I positsioonis.

Heliredelite arvestus 2 korda aastas. Tüüpheliredel G-duur ja A-duur 2-s oktaavis. E-duur erinevate rütmifiguuridega. Duur ja moll ühel keelel.

Repertuaar: 4-5 etüüdi erinevale tehnikale, Aguado arpedžoharjutused. Pujoli *legato*harjutused. 8-10 pala.

Üleminekuksam: 1 polüfooniapala, klassikaline vorm ja 1 karakterpala.

Tasemenäited:

1. H. Mätlik. Klassikaline kitarrimäng II osa
1. Etüüdid J. Sagrerase kitarrikooli II osast
2. F. Sor. Etüüdid op. 31, 35, 60
3. A. Carlevaro. Microetüüdid 1-4
4. Palad M. Carcassi kitarrikooli lisast
5. L. Bouwer. Lihtsad etüüdid (1-5)
6. P. Prints. Ballaadid, prelüüdid

VANEM ASTE

V õppeaasta

Töö instrumendiga: Mängutehnikate arendamine ja lisandumine (vibraato). Repertuaari koostamine.

Ansamblimängu kogemuste kujundamine ja süvendamine. Akordsaate õppimine. Akordide mängimine (polka, valss, foks).

Heliredelite arvestus 2 korda aastas. A. Segovia C-duur, c-moll erinevate rütmifiguuridega, heliredelid fis-moll, d-moll *barréega*.

Repertuaar: 4-5 etüüdi, 5-6 pala, 3-4 teost iseseisvalt.

Tasemenäited:

- H. Mätlik. Klassikaline kitarrimäng (II osa)
- D. Aguado. Etüüdid kitarrikoolist (1-6)
- M. Carcassi. Etüüdid op. 60
- F. Tarrega. 30 Estudios (1-10)
- Etüüdid J. Sagrerase kitarrikooli II ja III osast
- L. Brouwer. Lihtsad etüüdid (6-10)
- H. Mätlik. Akordsaade kitarril
- P. Prints. Ballaadid, prelüüdid

VI õppeaasta

Töö instrumendiga: kaunistused ja nende mängimine. Barokiaja kitarrimuusika. Mängustiil *rasgueado* ja *punteado*. Rondo- ja variatsioonivorm. Tantsurütmide mängimine (*slow beat*). Akordsaate täiustamine.

Heliredelite arvestus 2 korda aastas. Kromaatileine heliredel ühel keelel. Arpedzhoharjutused *barréega*. Tarrega arpedzhoharjutus kromaatikal, *legato* harjutused Aguado järgi. Repertuaar: 3-4 etüüdi erinevale tehnikale, 1-2 suurteost, 1 variatsioonivormis teos, 3-4 karakterpala.

Tasemenäited:

- M. Carcassi. Palad kitarrikooli III osast
- D. Aguado. Etüüdid kitarrikoolist (1-6)
- Etüüdid J. Sagrerase kitarrikooli III osast
- M. Giuliani. Etüüdid op. 100 (1-12)
- F. Tarrega. Estudios (11-22)
- L. Brouwer. Lihtsad etüüdid (11, 12, 15)
- P. Prints. Ballaadid, prelüüdid

VII õppeaasta

Töö instrumendiga: Lautomuusika esitamine. Suurvorm (sonaat). Kõlaefektid kitarril (*rasqueado, iz. sola, golpe, gr. cassa*). Tremolo mängimine.

Heliredelite arvestus 2 korda aastas. C-duur ja c-moll *barréega*. Heliredel tertsidel *barréega*. *Legato*harjutused *barréega*. *Barréeharjutus* liikuva *barréega* (Tarrega). Kromaatileine heliredel oktaavis. Tarrega tremolo harjutused.

Repertuaar: suurvorm (4-osaline sonaat), lautosuut, 4-5 etüüdi, 2-3 iseseisvat pala, XX sajandi kitarriteos.

Tasemenäited:

- F. Sor. Etüüdid op. 31, 35
- M. Carcassi. Etüüdid op. 60
- J. Sagreras kitarrikooli IV osa
- M. Giuliani. Etüüdid op. 100, 48
- F. Sor - A. Segovia. 20 etüüdi (1-10). Etüüdid (23-30)
- F. Tarrega. Prelüüdid (8-19, 30-33)
- P. Prints. Ballaadid, prelüüdid
- M. Carcassi. Palad kitarrikooli lisast (*prima vista*)
- H. Mätlik. Akordsaade kitarril

Vanema astme lõpueksam: 1-2 osa lautosüidist või barokk-kitarrimuusikast, teos XX sajandi kitarrimuusikast, suurvorm klassikast.

KITARRI RÜHMATUND

NOOREM ASTE

Rühmatund sisaldab loovustegevust, rütmikat ja muusikalugu

Maht: 35 tundi õppeaastas

Eesmärgid:

- loomisvõime ja fantaasia arendamine
- rütmitaju ja muusika vastuvõtuvõime edendamine
- üldise arengu toetamine muusikaliste tegevuste kaudu (keele ja artikulatsiooni arendamine, parema koordineerimise saavutamine, tähelepanuvõime suurendamine, koostööoskuste edendamine)
- pulsi ehk rütmi teadvustamine, avastamine, arendamine, rakendamine läbi rütmika
- stilistilise rütmilise määratluse võimekuse tekitamine ja arendamine
- rütmiliste elementide taasloomine vokaalselt, kehapillil, rütmipillidel või oma instrumendil
- tutvustada lähemalt erinevaid rütmi- ja plaatpille ja koosmuusitseerimine nendel

Õppesisu:

- tunnetada oma keha kui muusikainstrumenti
- julgustada õpilast oma ideid muusikas avaldama
- muusikaväljendusvahenditega tutvumine – tempo, dünaamika, tämber
- rütmilise liikumise arendamine läbi laulumängude ja rahvamuusika
- kõnehääle kasutamine (rütmisalmid erinevates taktimõõtudes koos kehapilli kasutamiselega)
- tegevuslik muusika kuulamine (rütmis liikumine; muusika väljendusvahendite – tempo, dünaamika jt. illustreerimine liikumises; improviseerimine)
- kogu õpitava materjali omandamine läbi praktiliste tegevuste
- õppematerjali valikul lähtuda printsibiibist lihtsamalt keerulisemale ja tuttavalt vähem tuttavale
- õpetamisel arvestada iga õpilase võimekuse ja eripäraga
- kasutada polürütmika- ja koordineerimisharjutusi

Õpitulemus:

- avaldab loomingulist aktiivsust erinevates tegevusvaldkondades
- tunnetab oma keha kui muusikainstrumenti
- tunnetab 2- ja 3-osalist meetrumit
- omab teadmisi rütmi- ja plaatpillidest
- saab hakkama rütmi- ja plaatpilliansambelis mängimisega
- oskab kujundada rütmisaadet lauludele ja pillilugudele

VANEM ASTE

III-V aasta

Eesmärk

- Tutvustada erinevaid pop-, jazz- ja klassikalise muusika stiile ja žanreid.
- Ülevaade kuulsamatest muusikutest.
- Õpilane kujundab tervikpildi muusikaloo üldistest arengujoontest.

Õppeaine üldiseloostus

Alustatakse pop-muusika tutvustamisega. Pop-muusika ajalugu hõlmab kahte põhiteemat: lääne popmuusika ja eesti pop-muusika. Teemat käsitletakse ühe aasta jooksul.

Teisel õppeaastal antakse lühiülevaade klassikalisest muusikast heliloojate ja žanrite-põhiselt, alustades keskajast.

Kolmandal õppeaastal käsitletakse eesti muusikat, lavamuusikat (operett, muusikal, rock-ooper) ja jazz-muusikat. Tutvutakse tähtsamate heliloojate, esitajate ja teostega.

Programm

ÕPPEAASTA PROGRAMM

III aasta I poolaasta

Popmuusika

- 1950ndad ja *rock`n`roll* (Bill Haley, Elvis Presley jt.)
- 1960ndad ja briti *pop* ja *rock, soul* ja kantri (*The Beatles, The Rolling Stones, Stevie Wonder, Bob Dylan, Jimmie Rodgers* jt.)
- 1970ndad ja *heavy rock, progressiivne rock* (Jimi Hendrix, *Led Zeppelin, Yes, Pink Floyd* jt.)
- 1980ndad ja disko, funk, megastaarid (*The Bee Gees, ABBA, Earth, Wind & Fire, Madonna, Michael Jackson, Elton John* jt.)
- 1990ndad ja räpp, house, reiv, punk
- 2000ndad

III aasta II poolaasta

Eesti popmuusika

- 1930ndad
- 1940ndad (Raimond Valgre)
- 1950ndad ja 1960ndad (Uno Naissoo, Valter Ojakäär, Arne Oit, Eesti Raadio Meeskvarlett, Laine jt.)
- 1970ndad (Kukerpillid, Apelsin, Ruja, Fix, Kustas Kikerpuu, Olav Ehala jt.)
- 1980ndad (Karavan, Justament, Anne Veski, Jaak Joala, Rock Hotel, Vitamiin, Gunnar Graps jt.)
- 1990ndad (Ultima Thule, Singer Vinger, 2QuickStart jt.)
- 2000ndad (Maarja, Ines, Metsatöll jt)

IV aasta I poolaasta

- Keskaja muusika, gregooriuse koraal, rüütli laul
- Renessanss, O.Lasso, G.Palestrina
- Barokk, J.S.Bach, G.F.Händel

IV aasta II poolaasta

- Klassitsism, Viini klassikaline koolkond, sümfoonia
- Romantism, F.Schubert, F.Chopin jt, laul, ooper
- 20 saj tähtsaimad heliloojad ja suunad

V aasta I poolaasta

- Asjaarmastajad heliloojad, laulupeod
- eesti muusika 20 saj I pool
- eesti muusika 20 saj II pool V aasta II poolaasta
- Operett

- Muusikal
- Rock-ooper
- Jazz-muusika, spirituaal, blues, ragtime, bebop, free-jazz, fusion
- Jazz Eestis Tõnu Naissoo, Lembit Saarsalu, Tiit Paulus, Villu Veski, Taavo Remmel, *Kiigelaulukuuik*, Urmas

Lattikas, Raivo Tafenau, jt

Õppetöö meetodid

- Loeng
- Muusika kuulamine
- Videosalvestuste vaatamine.
- Kontsertide külastamine

Oskused

1. Õpilane omab ülevaadet muusikaloo arengust, stiilidest ja žanritest.
2. Õpilane suudab eristada stiile ja žanreid kuulamise järgi;
3. Õpilane omab ülevaadet Eesti pop-ja jazzmuusika arengu põhisuundadest ning teab olulisemaid stiilide esindajaid (Raimond Valgre, Valter Ojakäär, Lembit Saarsalu jt.).

Soovitatavaid õppematerjale

T.Siitan. Õhtumaade muusikalugu I. Talmar&Põhi, 1998

Aime Kaarlep. Eesti muusikalugu. Kunstmuusika. Talmar&Põhi, 2007 Joachim E. Berendt.

Jazziraamat. *Ragtime* 'ist tänapäevani. Vagabund, 1999 Valter Ojakäär. Popmuusikast. Eesti Raamat, 1983

Valter Ojakäär. Vaibunud viiside kaja. Eesti Entsüklopeediakirjastus, 2000 Anne Erm. Polkast rokini. Perioodika, 1989

Klaver ainekava

1	ÕPPEAINE NIMETUS	KLAVER süvaõpe
2	STRUKTUURIÜKSUS	Klahvpilliosakond
3	ASTE JA KESTUS ÕPPEAASTATES	I-VII klass kestus7 aastat
4	ÕPPEAINE EESMÄRGID	<ul style="list-style-type: none"> ♣ toetada huvi muusika ja klaverimängu vastu ♣ pillimänguoskuste omandamine ♣ arendada musitseerimisoskust oma pillil solistina ja ansamblimängijana ♣ loovuse arendamine ♣ muusikalise silmaringi arendamine
5	ÕPIVÄLJUNDID	<ul style="list-style-type: none"> ♣ On omandanud pilli mängutehnilised põhioskused ♣ tunneb erinevaid muusikastiile ♣ oskab valikuliselt omanda repertuaari kuuldeliselt ♣ omab püsirepertuaari ♣ oskab noodist lugeda ♣ tunneb ja oskab kasutada tähtharmoniat ♣ oskab mängida üksi ja ansamblis ♣ suudab improviseerida
6	SISU	<p>I klass</p> <ul style="list-style-type: none"> ♣ õige mänguasendi (keha, käte ja sõrmede hoid) arendamine ♣ põhiliste mänguvõtete (<i>portato, legato, staccato</i>) arendamine ♣ kuulmise järgi mängimine ♣ improviseerimine ♣ koosmusitseerimine <p>Heliredelid II poolaastal tutvuda (soovituslikult) lihtsamate helistikega: C, G-duurid; a, e- mollid</p> <ul style="list-style-type: none"> ♣ heliredel (moll ja duur) 2 oktavi eraldi kätega ♣ kolmkõlad 2 oktavi eraldi kätega ♣ kromaatileine heliredel 2 oktavi eraldi kätega ♣ akordid (3-heliline) 2 oktavi eraldi kätega ♣ ♣ <p>Repertuaar</p> <ul style="list-style-type: none"> ♣ erineva karakteriga lihtsamad palad <p>II klass</p> <ul style="list-style-type: none"> ♣ õige mänguasendi kinnistamine ♣ kuulmise järgi mängimine ♣ noodilugemisoskuse arendamine ♣ improviseerimine ♣ koosmusitseerimine <p>Heliredelid Soovituslikult tutvuda lihtsamate helistikega:</p>

C, G, D-duurid; a, e, d-mollid

- ♣ heliredel koos kätega 2 oktavi üles - alla (1. p/a eraldi kätega)
- ♣ kromaatileine 2 oktavi üles – alla ((1. p/a eraldi kätega)
- ♣ kolmkõlad 2 oktavi koos kätega (1. p/a eraldi kätega)
- ♣ akordid pedaaliga ja *staccatos* 2 oktavi koos kätega (1. p/a eraldi kätega)
- ♣ I, IV, V astme kolmkõlade leidmine helistikus

Repertuaar

Erineva karakteriga palad, polüfoonia (barokktantsud), kergemad sonatiinid, etüüdid, (ansamblipalad)

III klass

- ♣ klaverimängutehnika arendamine
- ♣ noodilugemisoskuse arendamine
- ♣ kuulmise järgi mängimine
- ♣ improviseerimine
- ♣ klaverisaate kujundamine tähtharmonia järgi
- ♣ koosmusitseerimine

Heliredelid

C, G, D, F, Bes – duurid; a, e, b, d, g-mollid

- ♣ duur helistik koos kätega 2 oktavi lahku (1. p/a üles-alla)
- ♣ moll helistik harmooniline koos kätega 2 oktavi lahku (1. p/a üles-alla); melodiline koos kätega üles alla
- ♣ kromaatileine 2 oktavi koos kätega üles-alla
- ♣ kolmkõlad 2 oktavi koos kätega
- ♣ akordid pedaaliga ja *staccatos* 2 oktavi koos kätega
- ♣ kadents I-IV-I; I-V-I

Repertuaar

Erineva karakteriga palad, polüfoonia, suurvorm, etüüdid, (ansamblipalad)

IV klass

- ♣ klaverimängutehnika arendamine
- ♣ noodilugemisoskuse arendamine
- ♣ kuulmise järgi mängimine
- ♣ improviseerimine
- ♣ klaverisaate kujundamine tähtharmonia järgi
- ♣ koosmusitseerimine

Heliredelid

C, G, D, A -duurid; a, e, b, fis-mollid

- ♣ duur helistik koos kätega 2 oktavi lahku
- ♣ moll helistik harmooniline ja melodiline koos kätega 2 oktavi lahku
- ♣ kromaatileine 2 oktavi koos kätega üles-alla; d noodist soovitatavalt lahku
- ♣ kolmkõlad 2 oktavi koos kätega
- ♣ lühike arpedžo 2 oktavi eraldi kätega
- ♣ akordid (3- helilised) pedaaliga ja *staccatos* 2 oktavi koos kätega

- ♣ kadents I-IV-V-I

Repertuaar

Erineva karakteriga palad, polüfoonia, suurvorm, etüüdid, (ansamblipalad)

V klass

- ♣ klaverimängutehnika arendamine
- ♣ noodilugemisoskuse arendamine
- ♣ kuulmise järgi mängimine
- ♣ improviseerimine
- ♣ klaverisaate kujundamine tähtharmonia järgi
- ♣ koosmusitseerimine

Heliredelid

C, G, D, A, F, Bes -duurid; a, e, b, fis, d, g-mollid

- ♣ duur helistik koos kätega 4 oktavi lahku
- ♣ moll helistik harmooniline ja meloodiline koos kätega 4 oktavi lahku
- ♣ kromaatileine 4 oktavi koos kätega üles-alla (2. p/a lahku)
- ♣ lühike arpedžo 4 oktavi koos kätega (1.p/a eraldi kätega)
- ♣ pikk arpedžo 4 oktavi koos kätega üles-alla (1.p/a eraldi kätega)
- ♣ akordid (4-helilised) pedaaliga ja *staccatos* 4 oktavi eraldi kätega
- ♣ duur helistiku V/7 lühike arpedžo 4 oktavi eraldi kätega
- ♣ duur helistiku V/7 pikk arpedžo põhikujus 4 oktavi (1. p/a eraldi kätega; 2. p/a koos kätega)
- ♣ moll helistiku >VII/7 lühike arpedžo 4 oktavi (1. p/a eraldi kätega, 2.p/a koos kätega)
- ♣ V/7 ja > VII/7 akordid pedaaliga ja *staccatos* 4 oktavi eraldi kätega
- ♣ kadents I-IV-V-V/7-I

Repertuaar

Erineva karakteriga palad, polüfoonia, suurvorm, etüüdid, (ansamblipalad)

VI klass

- ♣ klaverimängutehnika arendamine
- ♣ noodilugemisoskuse arendamine
- ♣ kuulmise järgi mängimine
- ♣ improviseerimine
- ♣ klaverisaate kujundamine tähtharmonia järgi
- ♣ koosmusitseerimine

Heliredelid

C, G, D, A, F, Bes, Es, As -duurid; a, e, b, fis, d, g, c, f-mollid

- ♣ duur helistik koos kätega lahku
- ♣ moll helistik harmooniline ja meloodiline koos kätega lahku
- ♣ kromaatileine koos kätega lahku
- ♣ lühike arpedžo koos kätega
- ♣ pikk arpedžo koos kätega üles-alla

		<ul style="list-style-type: none"> ♣ akordid (4-helilised) pedaaliga ja <i>staccatos</i> koos kätega ♣ duur helistiku V/7 lühike arpedžo põhikujus koos kätega ♣ duur helistiku V/7 pikk arpedžo põhikujus otse ja lahku ♣ moll helistiku >VII/7 lühike arpedžo koos kätega ♣ moll helistiku >VII/7 pikk arpedžo põhikujus otse ja lahku ♣ V/7 Ja >VII/7 akordid koos kätega pedaaliga ja <i>staccatos</i> ♣ kadents I-IV-V-V/7-I kõikides meloodilistes seisudes <p>Repertuaar Erineva karakteriga palad, polüfoonia, suurvorm, etüüdid, (ansamblipalad)</p> <p>VII klass</p> <ul style="list-style-type: none"> ♣ klaverimängutehnika arendamine ♣ noodilugemisoskuse arendamine ♣ kuulmise järgi mängimine ♣ improviseerimine ♣ klaverisaate kujundamine tähtharmonia järgi ♣ koosmusitseerimine <p>Heliredelid Kõik dieeside ja bemollidega helistikud</p> <ul style="list-style-type: none"> ♣ duur helistik koos kätega lahku ♣ moll helistik harmooniline ja meloodiline koos kätega lahku ♣ kromaatileine koos kätega lahku ♣ lühike arpedžo koos kätega ♣ pikk arpedžo koos kätega lahku ♣ akordid (4-helilised) pedaaliga ja <i>staccatos</i> koos kätega ♣ duur helistiku V/7 lühike arpedžo koos kätega ♣ duur helistiku V/7 pikk arpedžo põhikujus otse ja lahku ♣ moll helistiku >VII/7 lühike arpedžo koos kätega ♣ moll helistiku >VII/7 pikk arpedžo põhikujus otse ja lahku ♣ V/7 Ja >VII/7 akordid koos kätega pedaaliga ja <i>staccatos</i> ♣ kadents I-IV-K6/4-V/7- I kõikides meloodilistes seisudes <p>Repertuaar Erineva karakteriga palad, polüfoonia, suurvorm, etüüdid, (ansamblipalad)</p>
7	<p>ÕPPEAINE OSADE HINDAMISED JA LÕPPHINDAMISED</p>	<p>I klassis 1. trimestril ei hinnata. Arvestuslikud õpilaskontserdid on hindelised</p> <p>I klass</p> <ul style="list-style-type: none"> ♣ esinemine kevadkontserdil – 2 erineva karakteriga pala <p>II, III, V, VI klass</p> <ul style="list-style-type: none"> ♣ esinemine vähemalt üks kord poolaastas – 1-2 pala ♣ esinemine kevadkontserdil – 2 erineva karakteriga pala (neist üks soovitatavalt polüfooniline)

		<p>IV klass</p> <ul style="list-style-type: none"> ♣ esinemine vähemalt üks kord poolaastas 1-2 pala ♣ 3. trimestril on põhipilli eksam – 2 erineva karakteriga pala (1 pala soovituslikult eesti helilooja), etüüd või tehniline pala ja polüfoonia. Eksamil võib mängida varem õpilaskontsertidel esitatud repertuaari. <p>VII klass</p> <ul style="list-style-type: none"> ♣ esinemine vähemalt 1. poolaastal – 1-2 pala ♣ 3. trimestril on põhipilli eksam – suurvorm, polüfoonia, etüüd, laulev pala. Eksamil võib mängida varem õpilaskontsertidel esitatud repertuaari.
8	KASUTATAVAD MEETODID	<ul style="list-style-type: none"> ♣ repertuaari õppimine noodist ja kuuldeliselt ♣ helisalvestuste kasutamine repertuaari omandamisel ja improviseerimisel ♣ ansamblimäng ♣ iseseisev töö ja harjutamine ♣ vanuselise sobivuse ja õpilase soovi korral osaleda konkurssidel ja festivalidel
9	ÕPPETÖÖ VORMID (individuaaltund; rühmatund, iseseisev töö sh e-õpe)	Individuaal - ja grupitund
10	SOOVITUSLIKUD ÕPPEMATERJALID	Õpilase võimekusele vastav repertuaari valik
11	ISESEISEV TÖÖ (iseseisvate tööde loetelu ja juhised nende tegemiseks)	<ul style="list-style-type: none"> ♣ igapäevane harjutamine ♣ repertuaari omandamine noodist ja kuuldeliselt (salvestuste järgi) ♣ püsirepertuaari mängimine

Plokkflöödi ainekava

ÕPETUSE EESMÄRGID

Plokkflöödil on muusikakoolis kahesugune koht:

- ta sobib ettevalmistavaks pilliks kõikidele teistele puhkpillidele. Sel juhul peaks muusikaõpinguid alustama võimalikult varases eas. Seda pilli võiks õppida juba 7-aastaselt, äratades lapses muusikahuvi, arendades tema kujundlikku mõtlemist ja fantaasiat, rütmi- ja muusikatunnetust, artikulatsiooni ja fraseerimist, kuulmisteravust ja noodilugemist, vormitaju ja hingamist, sõrmetehnikat ja tööharjumust. Kui lapse muusikalisele haridusele on 4-5 aasta jooksul niisugune alus pandud, siis üle minnes mõnele suuremale puhkpillile on tema edasisele arengule eeldused jubas. loodud.
- on plokkflööti väga rikkaliku kunstiväärtusliku repertuaariga soolopill, aga ka ansambli- ja orkestripill. Siit tuleneb, et osa õpilasi võiks lõpetada muusikakooli plokkflöödi alal ja üks väike osa võiks ka jätkata selle pilliga oma haridusteed.

Heliredelite käsitlust ei ole kahjuks võimalik viia sünkrooni solfedžoga, sest näiteks D-duur on suhteliselt lihtne, aga h-moll üldsegi mitte.

Etüüdide vähene kaal tuleneb kahest asjaolust. Ühest küljest pole nende järele esimestel õppeaastatel suuremat vajadust, kuna mängutehnika tuleb kätte huvitavama repertuaari - palade kaudu. Küll aga on soovitatav vajaduse korral ise välja mõelda sõrmeharjutusi. Teisest küljest on spetsiaalselt plokkflöödi jaoks kirjutatud ja samas ka kättesaadavate etüüdide hulk väike.

Suurt rõhku on pandud laulude mängimisele, sest laulutekstid, mis kannavad mingit sõnumit, pilti, meeleolu ja tundeid, ergutavad loodetavasti õpilase fantaasiat ja kujundlikku mõtlemist, ja nii ehk harjub õpilane püüdlema ka sisukama esituse poole.

Lastelaule, eesti ja teiste rahvaste laule ning koraale käsitletakse I-III õppeaastal, sest nii sisuline kui mängutehniline aspekt langeb siin hästi kokku. Mõistagi on kasulik ka vanemates klassides neid valdkondi mitte tähelepanuta jätta, vaid aeg-ajalt nendega süvendatult tegelda. Paljude teiste rahvaste laulude kogumikud on küllaltki kättesaadavad. Neid laule esineb ka kooli laulikutes. Nende kaudu saab laps aimu teiste rahvaste kultuurist. Esmalt on soovitatav kuulmise järgi õppida laule, mida laps juba oskab. Uue laulu puhul peaks seda kõigepealt laulma õppima, siis alles pillil mängima. Instrumentaalne rahvamuusika on rahvalaulust tehniliselt nõudlikum ja seega leiab käsitlemist III-V õppeaastal.

Keskaja laulud on keskel läbi lihtsamad, tantsud aga küllaltki virtuoossed. Mõni estampie või saltarello sobib hästi ka lõpukavva.

16. sajand on eriti rikas muusika poolest, mida väga sageli mängiti plokkflöötidega ja mis nii sisuliselt kui mängutehniliselt sobib II-V klassi. Ansambelis võib seda muusikat kooli lõpuni kasutada.

Kui renessansstantsudega on juba tegeldud, siis võib asuda süüdi juurde. Süüdis on uudseks probleemiks karakterite kiire vaheldumine ja pikem vorm, mis nõuavad vastavalt suuremat ümberlülitusvõimet ja vastupidavust. Süüte võib olemasolevatest tantsudest ka ise koostada. Barokktantsude õppimist tuleb alustada lihtsamatest ja tüüpilisematest. Sobivaid tantse võib leida nii sonaatidest kui süitidest. Sageli on sonaadi osad väga erineva raskusastmega. Kui sonaat tervikuna jääb raskeks, siis võib võtta ainult kaks osa - aeglase ja kiire. Vanemates klassides võib vormitunnetuse huvides sonaati mängida siiski tervikuna.

Džiigi karakteri väljamängimine nõuab artikulatsiooni, sõrmede ja hingamise väga head koostööd kiires tempos, mis võiks hästi õnnestuda vast alles VII õppeaasta õpilasel. Paljud plokkflöödiõpikud sisaldavad teemasid mitmesugustest muusikaajaloo tähtteostest.

Neil on rohkem üldhariv osa ja nende käsitlemine võib toetada muusikaliteratuuri õpinguid.

Nüüdisaegne plokkflöödimuusika on enamasti tehniliselt väga nõudlik. Samas on kirjutatud ka

lihtsamat õppeotstarbelist repertuaari. Kui see on muusikaliselt väärtuslik ja lapsele vastuvõetav, siis võiks see leida käsitlemist ka varem.

Laste loovus on teadagi suur, ilmekalt ilmneb see kujutavas kunstis. Et ka muusikas võiks laste loovus õitsele puhkeda senisest suuremal määral, selleks tuleb seda kogu stuudiumi vältel toetada. Omal kohal on nii lihtne varieerimine, kaunistamine kui ka improvisatsioon. Alt-plokkflöödile võib üle minna siis, kui see noore mängija kätele asjatuid pingeid ja vale hoidu ei põhjusta. Ainekava ei tee ettekirjutusi ansambli kohta. Kahtlemata on ansamblimäng kõige erinevates koosseisudes, eeskätt «Orffi -pillidega», poogen- ja näppepillidega ning klavessiiniga vajalik läbi kogu stuudiumi. Ansamblitöö jääb vastavalt võimalustele õpetaja korraldada.

ÕPPESISU

I õppeaasta

C-duur 1/4-nootides, MM=60. Lastelaulud, rahvalaulud, koraalid. Kohustuslik - 20 pala. Variatsioonid, improvisatsioon.

II õppeaasta

D-duur 1/4- ja 1/8-nootides, MM=60, trioolides, tertsid ja *legato*. Kk 1/4- ja 1/8-nootides, trioolides ja *legato*. d-moll samad mänguvõtted, trioolides ja tertsid ainult loomulik moll. C-duur 1,5 oktaavi 1/4- ja 1/8-nootides, MM=60, trioolides, tertsid ja *legato*. Kk 1/4- ja 1/8-nootides, trioolides, *legato*, 3-arpedžo. F-duur 1 oktaav, samad mänguvõtted. Lastelaulud, eesti ja teiste rahvaste laulud, koraalid, keskaja laulud, renessansslaulud ja tantsud. Kohustuslik - 27 pala. Variatsioonid, improvisatsioon.

III õppeaasta

G-duur - samad mänguvõtted; g-moll - samad mänguvõtted. C-duur, D-duur, d-moll, F-duur - samad mänguvõtted, lisaks 1/16-nootides topeltkeelega. Lastelaulud, eesti ja teiste rahvaste laulud ja pillilood, koraalid, keskaja laulud, renessansslaulud, tantsud ja süüdid. Kohustuslik - 27 pala. Variatsioon, improvisatsioon.

IV õppeaasta

e-moll - samad mänguvõtted; a-moll - samad mänguvõtted. Kordamine: C F d G e D a g - samad mänguvõtted + V7 in C in g. Eesti ja teiste rahvaste folkloor, koraalid, keskaja laulud, renessansslaulud, tantsud ja süüdid, barokktantsud, sonaadi osad, teemad muusikaliteratuuri tähtteostest. Kohustuslik - 23 pala. Variatsioon, improvisatsioon.

V õppeaasta

B-duur - samad mänguvõtted. C-duur - 2 oktaavi. Kordamine: C F d G e B g a. Eesti ja teiste rahvaste folkloor, koraalid, renessansslaulud, tantsud, süüdid, barokktantsud, sonaadi osad, teemad muusikaliteratuuri tähtteostest. Kohustuslik - 20 pala. Variatsioon, improvisatsioon. I-V õppeaasta võiks toetuda T. Sepa «Plokkflöödi õpikule», mille vihikud on välja antud klasside kaupa ja mis tervikuna arvestab käesolevat ainekava. Mõistagi võib kasutada teisi õpikuid, palade kogumikke ja muud õppematerjali.

VI õppeaasta

h-moll - samad mänguvõtted. Kordamine: C a F d G e B g D h VII7 in a, in g. Eesti ja teiste rahvaste folkloor, koraalid, keskaja tantsud, renessansslaulud, tantsud ja süüdid, barokktantsud, sonaadid, kontserdid, nüüdisaegne plokkflöödimuusika, teemad muusikaliteratuuri tähtteostest. Kohustuslik - 17 pala. Variatsioon, improvisatsioon. VI õppeaasta tasemenäited:

Linde Höffer - v. Winterfeld. 12 etüüdi altplokkflöödile nr. 1 ja 2 R.
Valentine. 12 sonaati nr. 1-6
J. B. (John) Loillet. 6 sonaati
Ph. de Lavigne. 6 sonaati nr. 5 ja 6

VII õppeaasta

Läbivõetud heliredelite kordamine. Eesti ja teiste rahvaste folkloor, koraalid, keskaja tantsud, renessanss-süüdid, barokktantsud, sonaadid, kontserdid, teemad muusikaliteratuuri tähtteostest, nüüdisaegne plokkflöödimuusika. Kohustuslik - 12 pala. Variatsioon, improvisatsioon.

VII õppeaasta tasemenäited:

Linde Höffer - v. Winterfeld. 12 etüüdi altplokkflöödile nr. 3. ja 4 B.
Marcello. Sonaat B-duur op. 1 nr. 6
J. Chr. Pepusch. Sonaadid

- M. Veracini. 12 sonaati nr. 10 d-moll
- Vivaldi. Sonaat op. 13 nr. 2 C-duur
- Valentine. Sonaadid nr. 7-12

Fr. Händel. Sonaadid g-moll ja F-duur Ph. de Lavigne. 6 sonaati nr. 1-4

Saksofoni ainekava

Kuna saksofon on kaalult suhteliselt raske instrument, siis sõltub tema õppimise alustamine õpilase kehalistest eeldustest - kasvust, üldfüüsilisest seisundist. Seega ei ole soovitatav saksofonimängu alustada enne üheksandat eluaastat. Pillimängu segavaks võivad osutuda liiga ees või taga asetsev alalõug, väga kitsas alumine huul ja ebaühtlase pikkusega hambad. Antud ainekava on koostatud eeldusel, et õppimise alustaja on 9-10-aastane. Saksofoniõpinguid hiljem alustanuile tuleks õppeprogrammi kohandada vastavalt õpilase võimetele ja arengu tempole.

1.1. ÕPPESISU

Õppeprotsess koosneb kahest osast:

- Tehniliste oskuste arendamine - töö heliredelite, harjutuste ja etüüdidega. Aasta jooksul peaks õpilane läbi töötama 10-12 etüüdi. Tehnilised arvestused toimuvad alates 3. klassist kaks korda aastas ja on hindelised. Arvestuseks tuleb ette valmistada heliredelid (näit. 1. poolaastal dieesidega, 2. poolaastal bemollidega) ja kolm etüüdi.
- Töö repertuaariga - palade, suurvormide ja ansamblitega. Soovitatav palade arv aastas on 8-10. Õpilaskontsertidel, millest on kohustuslik osa võtta vähemalt 2 korda aastas, tuleb peast ette kanda kaks eri karakteriga pala. Oluline koht on ansamblimängul, millega tuleks alustada juba 1. klassis õpetajaga koos muusitseerides. Alates teisest õppeaastast tuleks ühel aastal toimuvatest kontsertidest esitada ansamblipalu (ühe peastmängitava pala asemel). Alates 4. klassist võiks õpilasel olla võimalik mängida orkestris.

Õppetöö käigus tuleks arvestada veel järgmisi momente:

- Lehest lugemise oskuse arendamine. Mängida nii soolo- kui ansamblipalu ning orkestripartiisid. Heliredelite arvestusel võib teha ka lehest lugemise kontrolli.
- Kasvatada õpilases vaba ja loomingulist suhtumist muusikasse ja oma instrumenti. Lihtsamate improvisatsiooniharjutustega tuleks algust teha juba esimesel õppeaastal. Oluline on õpilane viia arusaamisele, et muusikat võib ka ise luua, mitte ainult noodist mängida.
- Otsida võimalusi õppetöö mitmekesistamiseks (näit. iseseisvate palade mängimine; play-a-long tüüpi õppematerjali kasutamine; õpilaste mängu helisalvestamine, andmaks neile võimalust end kuulata ja analüüsida; väljaspool kooli esinemisvõimaluste loomine).

NOOREM ASTE I

õppeaasta

Õppimist alustada hingamistehnika väljaarendamisest. 2-4 esimese tunni vältel tuleks töötada ilma pillita, ainult hingamisharjutustega. Õige suudimi väljakujundamiseks mängida 1-2 tunni vältel ainult huuliku ja pillikaelaga. Instrumendil mängimist alustada noodist b1, seejärel a1, g1, c1, f1, e1, d1. Väga oluline on õige pillimänguasend. Jälgida, et õpilasel ei tekiks valesid pingeid. Algaja ei tohiks puhuda korraga üle kümne minuti. Pillimängimise vahel oleks soovitatav teha kehalisi harjutusi. Eriti kaela ja selja piirkonnale, mis pilli kandmise raskusest tingituna kiiresti väsivad.

1. Helistikud C, G, F, a (ainult harmooniline), põhikolmkõla pikk kuju, mängida nii detaches ja legatos. Esimesel õppeaastal peab õpilane omandama diapasoni c1-c2 (nii põhi- kui ka kombineeritud võtted). 10-15 lihtsat harjutust või etüüdi.

2. Strihibit kasutusel detache, legato, staccato. Esialgu võiks mängida lihtsaid tuntud lastelaule (ka kuulmise järgi ilma noodita, eelnevalt neid lauldes). Kontsertidel esinemine alates teisest poolaastast.

Tasemenäited:

1. P. Swann. The Hippopotamus
2. F. Schubert. Valss
3. L. Moncton. Come to the Ball

II õppeaasta

Kasutusele võtta terve pilli ulatus; saavutada ühtlane kandev toon; sforzato jt. aktsentide kasutamine; 3/8 ja 6/8 taktimõõdud.

1. Helistikud C-a, G-e, F-d, D-b. Lisanduvad trioolid, lühike arpeggio (3-kaupa grupeerituna), meloodiline minoor, kromaatileine heliredel. Õppimisel oleva eliredeli juurde mängida samas helistikus etüüde.

1. 10-12 erineva karakteriga pala. Tasemenäited:

1. P. Tšaikovski. Kurb laul
2. S. Kizza. Szkice 1 nr. 9
3. P. Harris. Rondo Giocoso
4. J. Absil. Parade

III õppeaasta

- Arvestusel nõutavad helistikud kuni 2 märgini. Lisandub lühike arpeggio 4 noodi kaupa pööretega.
- Lihtsamate melismide kasutamine (eellöögid, mordendid).

Tasemenäited:

- W. A. Mozart. Ave Verum Corpus
- A. Rubinštein. Meloodia
- S. Kizza. Szkice 1 nr. 2
- J. Absil. Spleen; Joyeux depart

IV õppeaasta

• Arvestusel nõutavad helistikud kuni 3 märgini. Lisandub D7 põhikuju pikalt, sõltuvalt tasemest võib alustada ma, ooris tertside mängimist. Tutvuda lihtsamate jazzi rütmide ja strihhidega ning mängida vastavaid harjutusi.

2. Noorema astme üleminekueksam

Kohustuslik esitada peast 3 pala. Üks paladest võib olla asendatud ansambliga. Eksami kavas võib üks paladest olla eelnevalt õpilaskontserdil ette kantud.

Tasemenäited:

- H. Purcell. Two Bourrees
- R. Schumann. Unistustes
- M. Petrenko. Valss

VANEM ASTE

V õppeaasta

1) Helistikud kuni 4 märgini. Lisandub >VII7 põhikuju mollis, tertsid mollis ja duuris.

2) Tutvuda erinevate jazzi stiilidega ning mängida vastavaid palu ja ansambleid.

Tasemenäited:

- 1) A. Rivtšun. Valss
- 2) S. Kizza. Skice 1 nr. 10

VI õppeaasta

1) Helistikud 5 märgini. Lisandub D7 ja >VII7 4-kaupa pööretega, kiirus 40-50 (4 kaheksandikku).

2) Kui suudim on piisavalt välja kujunenud ja toon kandev, võib kõla mitmekesistamiseks hakata

kasutama vibratot.

Tasemenäited:

A.L. Vinci. Sonaat

B.W. A. Mozart. Rondo in D

C.A. Rivišun. Romanss

VII õppeaasta

- Helistikud 6 määrgini. Võib tutvuda erinevate laadidega (pentatoonika, täistoonigamma, dooria, früügia, lüüdia, miksolüüdia), pilli paremaks valdamiseks mängida kromaatiliselte erinevaid intervale, akorde jne.
- Mängida 5-7 teost (soovitavalt 2 suurvormi). Tutvuda frullato ja glissandoga, samuti altissimo registriga. Abivõtteid kasutades võiks õpilane olla suuteline mängima e3, f3, g3.

Lõpueksami palad võib valida terve õppeaasta jooksul mängitute ja kontserdil esitatute hulgast.

Tasemenäited:

1. J. S. Bach. Aria

2. P. Bonneau. Suite

3. G. F. Händel. Sonaat E-duur

4. J. S. Bach. Sonaat g-moll

Etüüdid:

A. Ferling. Etjudõ sotš. 31 dlja goboja

M. Šapošnikova. Hrestomatija dlja saksofona alta: gammõ, etjudõ, upra, nenija 4-6 obut□.

M. Mule. Enseignement du Saxophone M.

Mule. Dix Huit Exercices on Etudes

W. Hartmann. Rhythmisch-stilistische Studien für Saxophone II

Vanema astme lõpetamise nõuded

Tehniline arvestus

1. Helistikud 6 määrgini, kiirus 60-70 (4 kaheksandikku). Nõutavad tertsid, arpeggio 4-kaupa pööretega, duuris D7 ja mollis >VII7 pööretega. Kõik läbi mängida nii detaches kui ka legatos.

2. Ette valmistada 3 etüüdi erinevatele tehnikatele, millest eksamil mängida eksamikomisjoni valikul üks.

Lehestlugemine - mängida üks 4.-5. klassi tasemega pala koos klaverisaatega.

Lõpueksam

- Suurvorm (võib ette kanda noodist)
- Kaks erineva karakteriga pala peast
- Ansamblipala

SOOVITATAV ÕPPEMATERJAL

Koolid

3.2. Mihhailov, L. Škola igrõ na saksofone.

3.3. Hakansson, K. Dax for sax del 1.

3.4. Rivišun, A. B. Škola igrõ na saksofone.

3.5. Herrer, P. Saxofonskola.

Etüüdid

A Gruber, R. Etyde.

B Prali, H. 29 Etudes Progressives.

C Lacowe, G. 50 Etudes Faciles ä Progressives.

D Šapošnikova, M. Gammō, etjudō i upraçenija : 1-3 godō obutšeniya.

E Hartmann, W. Rhythmisch-stilische Studien für Saxophone. I.

F Basic Jazz Conception for saxophone by Lennie Niehaus.

Palad

2) Absil, J. Cing pieces facilies.

3) Kiswa, S. Szkice Saksoponowe 1.

4) Harris, D. The Really Easy Sax Book.

5) Pogson, S. The Way to Rock.

Šapošnikova, M. Hrestomatija dlja saxofona alta : Pjesō i ansambli : Natš. obutš.

Akordioni ainekava

Õppeaine üldeesmärgid

- Õpilaste loomevõimete ja pillivaldamise oskuste sihipärane arendamine.
- Muusikaalaseks kutseõppeks tarviliku eelhariduse andmine.
- Iseseisva, isikupärase väljendusstiiliga interpreedi kujundamine.
- Ansambliks tegevuseks vajalike teadmiste ja kogemuste andmine.
- Kultuuriliselt haritud kontserdipubliku kasvatamine.

Õppeaine sisu kirjeldus

I-II klass

- Akordion kui instrument. Pilli ja keha asend mängimisel. Metoodilised nõuanded pilliõppeks.
- Noodivältused: Tervenoot. Poolnoot. Veerandnoot. Kaheksandiknoot. Kuuteistkümnendiknoot. Punktiga poolnoot. Punktiga veerandnoot. Punktiga kaheksandiknoot. Tervepaus. Poolpaus. Veerandpaus. Kaheksandikpaus.
- Rütmid: TI-TI, TI-RI-TI-RI, TI-TI-RI, TI-RI-TI, TA-I-TI, TAI-RI
- Taktimõõdud: 4/4, 2/4, 3/4.
- Noodikirjamärgid: Noot, noodijoonestik. Takt, taktijoon, lõpujoon. Viulivõti, G-võti. Bassivõti, F-võti. Tähtnimetused. C, D, E, F, G, A, B, Bes. Alumised abijooned (c, h, a). II oktaavi noodid c2, d2, e2, f2, g2. Kordamismärgid, 1. ja 2. lõpp (volt). Da capo al "Fine". Eeltakt. Dies. Bemoll. Bekaar. Laad, tonaalsus. Võtmemärgid C, G, D, F, a, e, d. Helistike paralleelsus. Fermaat. Rõhk (aktsent). Pidekaar.
- Vormiõpetus: Motiiv. Fraas. Lause. Takti rõhulised ja rõhuta osad. Fraasisisene ja lause kulminatsioon. Sekvents.
- Spetsiifilised noodimärgid: Lõõtsavahetuse märgid. Sõrmestus, sõrmeharjutused. Akordimärgid D (M), m, 7
- Srijhid, mänguvõtted: Sõrmelöök. Non legato. Legato. Legato korduval noodil Sõrmevahetus ühel noodil (aeglane repitiatsioon). Staccato (sõrmestaccato). Positsioonivahetus. Pöidla allapanek, sõrme ülepanek pöidlalt. Topeltnoodid paremas käes. Terts. Vahelduvate kätega mäng. Käte koosmäng. Erinevate rütmide kokkumäng. Legato ja staccato kokkumäng. Punkteeritud rütmi kokkumäng (TA-I-TI + TA-TA; TAI-RI + TI-TI). Tempomuutus, ritenuto pala lõpus. Mäng õhunupuga (lõõtsastrihhid). Kantilleen. Lõõtsavahetus eeltaktist.
- Bassisüsteem: Bassinoodid põhireast: c, g, f, d, a, e, b (h, es). Abirea bassid a, e, h, fis, (cis). Mollakord. Septakord. Tertsbass (abibass) + duurakord. Tertsbass (abibass) + septakord. Dominantbass + duurakord. Dominantbass + mollakord. Dominantbass + septakord.
- Muusikaterminid: Legato, non legato, staccato, forte, piano, mezzo, duur, moll, crescendo, diminuendo, Da Capo al "Fine", ritenuto, andante, allegro.
- Intervallid: p.1, p.8, p.5, p.4, s.2, v.2, s.3, v.3
- Heliredelid: C, D, E, F, G, A, B – tutvuda parema käega duuri heliredelitega. Duuri heliredel vasaku käega. Duuri pikk arpedžo parema käega. Duuri pikk arpedžo vasaku käega. Duurid C, G, (D, F) koos kätega. 3-häälsed murdakordid parema käega. 3-häälsed akordid pööretega parema käega. Mollid a, e, (d). Mollid heliredel parema käega. Mollid 3 liiki: loomulik, harmooniline, meloodiline. Mollid loomulik heliredel vasaku käega. Mollid harmooniline heliredel vasaku käega. Mollid meloodiline heliredel vasaku käega. Mollid pikk arpedžo parema käega. Mollid pikk arpedžo vasaku käega. Põhiastmete (I, IV, V) akordid põhikujus.
- Tantsud: Polka. Valss. Marss. Tutvuda menuett, mazurka, ländler.
- Improvisatsioon: Vasaku käega saate kujundamine meloodiale (funktsionaalsustunnetuse arendamine; toonika, subdominant, dominant) duuris. Kuulmise järgi mängimine parema

käega. Improvisatsioon C-duuris kõigil valgetel klahvidel ja pentatoonikanootidel (mustad klahvid).

- Noodilugemine: Helistiku ja taktimõõdu määramine. Tempo valik lähtuvalt pealkirjast. Sõrmestus, lõõtsavahetused noodis. Strihsid, dünaamikamärgid noodis.
- Ansambli mäng

III-IV klass

- Akordion kui instrument: Akordioni kujunemislugu. Akordioni ehitus. Metoodilised nõuanded pilliõppeks.
- Noodivältsed: Kolmekümnekahendiknoot 1/32. Kuueteistkümnendikpaus 1/16.
- Rütmid: Triool. Sünkoop. Pidedega rütmid.
- Taktimõõdud: Alla breve C. 3/8, 6/8.
- Noodikirjamärgid: Oktaavikõrgendus 8 - - - - . Segno ja "latern". II-III oktaavi noodid a2, h2, c3, d3, e3. Alumised abijooned g, f. Melismid. Mordent. Glissando. Eelnoot. Triller.
- Vormianalüüs: Funktsionaalsuse mõiste (toonika, subdominant, dominant). Polüfoonia (faktuuri iseärasused). Homofoonia (faktuuri iseärasused). Periood. a-b-a vorm. Refraaniga salmilaul. Rondo. Coda. Variatsioonivorm. Spetsiifilised noodimärgid. Harmoonia märkimine tähtnimetustega (sümbolite süsteem). Registrite tähendus.
- Strihsid, mänguvõtted: Tenuto. Repititsioon. Glissando. Topeltnoodid paremas käes. Randmestaccato (akordid, intervallid). Aktsenteeritud staccato (lõõtsastaccato). Sforzando.
- Bassisüsteem: Bassinoodid põhireast h, fis, cis, b, es, as. Abirea bassi cis, gis, d, g, c. Tertsbass + mollakord (5 2). Bassikäigud palades (vahekäigud, soolokäigud).
- Muusikaterminid: accelerando, allegretto, andantino, a tempo, cluster, fortissimo, glissando, largo, moderato, pianissimo, piu, poco a poco, presto, rallentando, segno, sforzando, stringendo, tempo I, tenuto, tranquillo, vivace.
- Intervallid: sekund, kvart, kvint, sekst, septim, oktaav.
- Heliredelid: Heliredeli tooniline ülesehitus. Duurid C, G, D, A, F, Bes, Es. Mollid a, e, h, d, g. Duuri ja molli lühike arpedžo eraldi kätega. Plagaalsed kadentsid I IV I ja I V I kolmes meloodilises seisus. Kromaatileine heliredel parema käega. Intervallid. s.6, v.6, s.7, v.7.
- Tantsud: Valss, polka, menuett, mazurka, ländler, marss, polonees, galopp, tango.
- Improvisatsioon: Vasaku käega saate kujundamine meloodiale (funktsionaalsustunnetuse arendamine; toonika, subdominant, dominant). Kuulmise järgi mängimine, imitatsioon. Improvisatsioon õpitud helistikes. Varieerimine, teema variatsioonid. Järgnevus I VI II V bassis.
- Noodilugemine: Helistiku ja taktimõõdu määramine. Tempo valik lähtuvalt terminitest. Sõrmestuse ja lõõtsavahetuse valimine. Artikulatsioon, strihsid. Dünaamika kujundamine, pala ja fraasisisese kulminatsiooni leidmine.
- Veel teemasid. Sekventsiharjutused (Hanon). Kontsertide ja helisalvestiste analüüs. Ansambli mäng. Kvindiring.

Noorema astme õpitulemused

Õpilane:

- on omandanud õige pilli- ja kehaasendi mängimisel;
- oskab õpetaja abiga planeerida tulemuslikku harjutamist kodus;
- tunneb põhilisi noodivältsi (tervenoot kuni 16-ndiknoot) ning oskab iseseisvalt esitada lihtsamaid rütmikombinatsioone lihttaktimõõdudes;
- tunneb kõiki noorema astme õppesisus esitatud üldisi ja spetsiifilisi noodikirjamärke;
- tunneb 96-bassise akordioni parema käe klaviatuuri kõiki noote ja teab nende asukohta noodijoonestikul;

- oskab analüüsida pala vormilist ülesehitust lause, fraasi ja motiivi kaupa ning leida pala dünaamilise kulminatsiooni;
- tunneb lihtsamaid strikke ja mänguvõtteid ning oskab neid esitada instrumendil;
- tunneb vasaku käe põhireaa bassinoote (AS-E) koos abibassidega;
- oskab esitada põhilisi bassivõtteid M, m ja 7-akordidega (toonika-, tertsi- ja kvintbassiga);
- teab peast kõiki noorema astme õppesisus esitatud itaaliakeelseid muusikatermineid;
- teab kuni kolme märgiga duuride ja kahe märgiga mollide võtmemärke; oskab neis helistikes mängida heliredelit, pikka arpedžot, kolmehäälsed akorde pööretega ja kromaatilist heliredelit (parema käega) ning oskab vastavaid oskusi rakendada palade mängimisel;
- suudab algastme raskusega palades iseseisvalt määrata pala helistiku, taktimõõdu, esitustempo ja -dünaamika, valida sõrmestuse ja lõõtsavahetused;
- suudab ansambelis mängida nii soolo- kui saatepartiisid.

V-VII klass

- Akordion kui instrument: Akordioni kujunemislugu. Akordioni ehitus. Pilli ja keha asend seistes mängimisel. Meetodilised nõuanded pilliõppeks. Tänapäevaste instrumentide iseärasusi. Tutvumine meloodia- (valik)bassidega. Pilli hooldus ja pisiremont.
- Rütmid: Keerukamad sünkoobid ja pided. Kvintool, sekstool, septool.
- Taktimõõdud: Liittaktimõõdud 5/4, 5/8, 9/8, 12/8. Vahelduvtaktimõõt. Taktimõõdud 2/2, 3/2, 4/2, 6/2 varajases muusikas.
- Noodikirjamärgid: Dubldiees. Dublbemoll. III oktaavi noodid f3, g3, a3.
- Melismid: Mordent. Gruppetto. Glissando. Eelnoot. Triller. Barokkmuusika interpreteerimine (erinevate heliloojate melismaatika).
- Vormianalüüs: Kaldumine. Modulatsioon. Palade analüüsimine, lahtimõtestamine. Takti rõhulised, osarõhulised ja rõhuta osad barokkmuusikas.
- Spetsiifilised noodimärgid: Erinevate noodiväljaannete sümboolika. Silpnimetused (DO-RE-MI). Harmoonia märkimine tähtnimetustega (sümbolite süsteem). Modernne noodikiri. Registrate kasutamine.
- Striikid, mänguvõtted: Sõrme ja klahvi kontaktpuudutus. Klasterakord, klasterglissando. Lõõtsatremolo. Oktaavide mängutehnika. Tremolo (oktaav, intervallid). Vibrato. Triooli ja duooli kokkumäng. Mitmehäälsus paremas käes (erineva rütmiga hääled). Registrate vahetamine pala keskel.
- Bassisüsteem: Vähendatud juhtseptakord. Orienteerumine kogu bassisüsteemis. Kvindiring.
- Heliredelid: Kõik duurid ja mollid. 4-häälsed akordid paremas käes. Dominantseptakordi pikk arpedžo paremas ja vasakus käes. Duuri heliredel unissonis, vastassuunas, tertsis, sekstis. Kadents I IV K64 V I kolmes meloodilises seisus parema käega. Tutvuda lihtsamates helistikes dominantseptakordi lühikese arpedžoga (4- või 5-häälsed). Dominantseptakordi 4-häälsed akordid pööretega. Vähendatud juhtseptakordi pikk arpedžo. Vähendatud juhtseptakordi lühike arpedžo (4- või 5-häälsed). Vähendatud juhtseptakordi 4-häälsed akordid. Kromaatiline heliredel vasaku käega. Duuri heliredel topelttertsis.
- Tantsud: Foxtrot, rumba, samba, tango, viini valss, aeglane valss, boogie-woogie, passodoble, tarantella, bossa-nova jt.
- Improvisatsioon: Vasaku käega saate kujundamine meloodiale. Kõikide traditsiooniliste bassivõtete kasutamine meloodia saatmisel. Kuulmise järgi mängimine. Meloodia mitmehäälses muutmine. Improviseerimine ja transponeerimine kõigis helistikes.
- Noodilugemine: Kõigi noodikirjamärkide tundmine. Stiililised esitustraditsioonid, ajastud.
- Veel teemasid: Saatepartii kujundamine (mõlema käega) solisti saatmisel. Saatepraktika. Harmooniamärkide järgi mängimine. Teiste instrumentide repertuaarist seadete tegemine.

Helivõimendusaparatuuri käsitlemine. Muusika salvestamine. Kontsertide ja helisalvestiste analüüs. Noodigraafika arvutil. Esinemiskultuur. Kontserdikava koostamine.

Vanema astme õpitulemused

Õpilane:

- omab teadmisi akordioni kujunemisloost, instrumendi ehitusest, igapäevasest hooldusest ning suudab teostada pisiremonti;
- orienteerub rütmisüsteemis kõigis taktimõõdudes;
- tunneb kõiki üldkasutatavaid noodikirjamärke;
- oskab analüüsida teose ülesehitust vormilises, harmoonilises ja dünaamilises plaanis;
- esitab muusikapalu loogiliselt, pöörates tähelepanu muusikalistele fraasidele, tempodele ja dünaamilistele nüanssidele, arvestades eri meeleolusid;
- suudab tehniliselt laitmatult esitada kõiki õpitud striihe ja mänguvõtteid;
- orienteerub 120-bassilise akordioni kogu bassisüsteemis, parema käe klaviatuuris ja 4-koorilise instrumendi registrites;
- oskab iseseisvalt planeerida tulemuslikku harjutamist;
- teab kõigi helistike võtmemärke;
- teab heliredelite, arpedžode ja akordide õiget sõrmestust ning oskab vastavaid teadmisi rakendada palade mängimisel;
- oskab põhiliste bassivõtete abil kujundada meloodiale saatepartii;
- orienteerub erinevate ajastute ja stiilide esitustraditsioonides;
- omab ansambli- ja orkestrimängu kogemust ning suudab mängida nii soolo- kui saatepartiisid dirigendi juhendamisel.

Hindelised esinemised, arvestused ja eksamid

PALAD

Esinemispraktika I klass: hindeline esinemine õppeaasta lõpus toimuval akadeemilisel kontserdil. Esitada 2 erineva taktimõõduga pala (käte koosmäng). II, III, V, VI klass: hindeline esinemine õppeaasta lõpus toimuval akadeemilisel kontserdil. Esitada 2-3 erineva karakteriga pala. II - VII klass: lisaks kevadisele hindelisele esinemisele esinevad õpilased 1. poolaasta lõpus korraldataval akadeemilisel kontserdil. I - VII klassis hindab esinemisi oma õpetaja. Klassitunnistusele I ja II poolaasta lõpus kantav esinemispraktika hinne kujuneb poolaasta vältel toimunud esinemiste kokkuvõtva hindena.

Eksamid IV klass: hindeline eksam õppeaasta lõpus. Esitada 3 pala: lüüriline, tehniline ja polüfooniline pala. Eksamikava koostamisel võib kasutada ka varem esitatud palu.

VII klass: hindeline eksam õppeaasta lõpus. Esitada 4 pala: lüüriline, tehniline, polüfooniline, kaasaegne karakterpala või suurvorm. Eksamikava koostamisel võib kasutada ka varem esitatud palu ning kahes palas ansamblikoosseisu.

Heliredelite arvestused

I ja II klass: kohustuslikku heliredelite arvestust ei ole.

III - VI klass: heliredelite arvestus kaks korda õppeaastas. II õppeveerandi arvestusel on dieesidega helistikud, IV õppeveerandil bemollidega helistikud.

VII klass: hindeline arvestus III õppeveerandil. Lisaks mängutehnikale kontrollitakse kõigi helistike võtmemärkide ning heliredeli erinevate elementide sõrmestuste teoreetilist tundmist.

TAVAÕPPE AINEKAVAD

Solfedžo ainekava

Noorem aste I (soovitavalt klassid I – II)

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Õpilane:

- arendab muusikalist kuulmist,
- omandab muusikateooria algtõed (noodikirja algteadmised, lihtsad helistikud ja taktimõddud, toonika tunnetus jms).
- oskab üleskirjutada lihtsat muusikalist teksti,
- arendab häält ja lauluoskust.

Õppe sisu

TEOORIA

1) Noodikirja algteadmised:

- noodijoonestik ja abijooned, nootide asukohad noodijoonestikul ja abijoonel, noodivarte õigekiri;
- viiuli- ja bassivõti, nootide tähtnimed (silpnimed).

2) Meetrum, rütm, tempo, muusikaline vorm:

- takt ja taktijoon, rõhulised ja rõhutud taktiosad, taktidesse jaotamine, lõpujoon, eeltakt, kordusmärgid;
- taktimõddud 2/4, 3/4, 4/4 (= C), taktiviipamise skeemid;
- noodivältused ja pausid (tervenoodist ja tervepausist kuni kuueteistkümnendik-noodini ja -pausini); pidekaar, legato kaar
- rütmid: ; punkt noodi järel, punkteeritud rütmid:
- tempo ja dünaamika mõiste, fermaat;
- muusikalise vormi mõiste, küsimuse-vastuse vorm (periood).

3) Helistik, toonika, duur ja moll:

- toonika, duur- ja mollkolmkõla, samuti mažoori ja minoori nimetus (soovitavad tähistused väljaspool helistikku „M“ - duurkolmkõla ja „m“ - mollkolmkõla);
- heliredeli ehitus, tervetoon ja pooltoon, püsivad ja püsimatud (ebapüsivad) astmed, lahendamise mõiste, püsimatute astmete lahendamine püsivatesse astmetesse;
- kuni kahe märgiga duurid, kuni ühe märgiga mollid, paralleelhelistikud, molli 2 kuju (loomulik, harmooniline);
- meloodia ja rütmi arendusvõtted (kordamine, sekvents, varieerimine);
- improvisatsioonid õpitu kinnistamiseks.

4) Intervallid:

- puhas priim, puhas kvart, puhas kvint, puhas oktav.

MUUSIKA ÜLESKIRJUTAMINE

5) Diktaatide kirjutamine:

- kuni 4-taktilised diktaadid (mängituna eri pillidega);
- lünkdiktaat;
- mäludiktaadid;
- meetrumivabad astmediktaadid;
- rütmidiktaadid (mängitakse ilma helikõrgusteta või ühel noodil)

LAULMINE

Lauldakse soovitavalt igas tunnis. Laulmise juures pööratakse tähelepanu õigele hingamisele ja fraseerimisele.

- helistike laulmine;
- intervallide ja kolmkõlade laulmine;
- kaanonite laulmine;
- astmenumbritega laulmine;
- noodist laulmine (sh lastelaulud).

Noorem aste II (soovitavalt klassid III – IV)

Õppe- ja kasvatusesmärgid

Õpilane:

- jätkab muusikalise kuulmise arendamist,
- jätkab muusikateooria algtõdede omandamist (sh lihtintervallid ja algteadmised akordidest);
- arendab muusika üleskirjutamise oskust;
- arendab häält ja lauluoskust;

Õppe sisu

TEOORIA

1) Rütm ja taktimõõt:

- rütmigrupid kuueteistkümnendiknootidega;

2) Helistikud ja akordid, tähtharmonia:

- kuni kolme märgiga duurid ja mollid; tutvumine meloodilise molliga
- edasijõudnutele funktsioonid: toonika kolmkõla, subdominant kolmkõla, dominant kolmkõla;
- edasijõudnutele toonika kolmkõla pöörded;
- edasijõudnutele tähtharmonia tutvustamine õpitud akordide ja helistike piires.

3) Intervallid:

- tutvumine kõigi lihtintervallidega
- intervallide suurus toonides, intervallide määramine ja ehitamine antud noodist üles ja alla.

MUUSIKA ÜLESKIRJUTAMINE

4) Diktaadid:

- kirjalik diktaat 4-6 takti (mängituna eri pillidega);
- lünkdiktaat;
- mäludiktaadid;
- meetrumivabad astmediktaadid;
- rütmidiktaadid (mängitakse ilma helikõrgusteta või ühel noodil või kirjutatakse üles meloodia rütm).

LAULMINE

Lauldakse soovitavalt igas tunnis. Laulmise juures pööratakse tähelepanu õigele hingamisele ja fraseerimisele.

- põhikomkõlade ja kolmkõla pöörete laulmine duuris ning harmoonilises mollis.
- helistike laulmine;
- intervallide ja kolmkõlade laulmine;
- kaanonite laulmine;
- astmenumbritega laulmine;
- noodist laulmine (sh kahehäälsed harjutused ja lastelaulud).

NOOREMA ASTME EKSA MINÕUDED/ Arvestusnõuded ÜLDISELT EKSA MIST

Eksamil kasutatavad laadid on loomulik duur ja harmooniline moll, kasutatavad taktimõõdud 2/4 ja 3/4 (va rütmiharjutuse koputamisel, kus võib esineda ka 3/8).

KIRJALIK OSA

Kirjaliku osa muusikaline materjal on esitatud keskregistris (lauluregister). Diktaadid 1 ja 2 on samades helistikes

Diktaadid

Astmediktaat 6-8 nooti. Esitatakse meetrumivabalt, mängitakse 3-4 korda. Õpilane kirjutab noodid üles vahetult mängimise ajal.

Lünkdiktaat, ilma eeltaktita. Mängitakse kuni 7 korda. Kirjutamise aeg kuni 15 minutit.

Rütmidiktaat 4 takti. Meloodia rütmi üleskirjutamine. Mängitakse kuni 6 korda. Kirjutamise aeg kuni 15.

Kuulamine

Intervallide valikkuulamine (priimist oktavini,) Igat intervalli mängitakse kolm korda järjest (üks kord harmooniliselt, teine kord meloodiliselt, kolmas kord harmooniliselt). Kuulamisel tehakse tabelisse kuulnud intervalli juurde ristike.

Kolmkõlade ja helilaadide valikkuulamine. (Duur, harmooniline moll, M ja m).

Teooria

Intervallide määramine etteantud meloodia põhjal. Meloodia helistiku määramine.

SUULINE OSA

Kogu suuline pilet on ühes helistikus.

Heliredeli laulmine. Duur ja harmooniline moll kuni kahe märgigni. Edasijõudnutel samas helistikus ka kolmkõla pöörete ja/või põhikolmkõlade laulmine.

Võõra harjutuse laulmine või noodistlaulmine astmenumbritega.

Edasijõudnutel varemõpitud harjutuse laulmine.

Rütmiharjutuse koputamine (4-8 takti, fikseeritud löökpilli partiina, kasutatakse taktimõõte 2/4, 3/4)

Vanem aste (soovitavalt klassid V - VII)

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Õpilane:

- jätkab muusikalise kuulmise arendamist,
- jätkab muusikateooria omandamist;
- arendab edasi muusika üleskirjutamise oskust;
- arendab edasi häält ja lauluoskust;

Õppesisu

TEOORIA

1) Rütm ja taktimõõdud:

- 3/8 taktimõõd, tutvustavalt ka 6/8 ja 2/2.
- triool, sünkoop (sh sünkoobid kaheksandikega ja kuueteistkümnendikega, pidekaarega rütmid).

2) Helistikud ja laadid:

- kuni viie märgiga duurid ja mollid, kvindiring;

3) Intervallide ehitamine ja laulmine:

- kõikide läbivõetud intervallide kordamine;
- tutvustavalt suurendatud ja vähendatud intervallid lahendustega (<4 IV astmelt lahendusega v.6 duuris, s.6 mollis; >5 VII astmelt lahendusega s.3 duuris; v.3 mollis; harmoonilises mollis <2 VI astmelt lahendusega p.4;). Samuti võib tutvustada septmiste lahendamist.

4) Akordid ja järgnevused:

Dominantseptakord lahendusega. Edasijõudnutele võib hiljem tutvustada ka dominantseptakordi pöörded

- akordide tähistused nii roomanumbritega, kui tähtharmonia akordimärkidega;
- põhikolmkõlade pöörded, pöörete tähistamine tähtharmonia akordimärkidega;
- edasijõudnutele tutvustavalt kõrvalastmete kolmkõlad;
- edasijõudnutele tutvustavalt diatoonilised septakordid;
- akordide (k.a tähtharmonia) analüüs muusikateoste põhjal.

MUUSIKA ÜLESKIRJUTAMINE

6) Diktaat:

- **diktaadid (mäludiktaat, astmediktaat, lünkdiktaat) 4-8 takti. Diktaadid erinevate pillidega. Diktaadid helifailide põhjal**
- rütmidiktaat meloodia põhjal
- saatega meloodia kuulamine, märgitakse üles meloodia.

7) Järgnevus:

edasijõudnutele lühikesed neljahäälsed harmoonilised järgnevused tähistatuna nii roomanumbrite kui akordimärkidega. Järgnevused helifailide põhjal.

LAULMINE

- intervallide laulmine antud noodist üles ja alla;
- heliredelite laulmine (loomulik duur, harmooniline ja meloodiline moll);
- akordide laulmine (toonika kolmkõla pööretaga, põhikolmkõlad, septakord);
- edasijõudnutele neljahäälsete harmooniliste järgnevuste laulmine;
- harjutuste laulmine, kaanonite laulmine, noodist laulmine.

VANEMA ASTME EKSAMINÕUDED

ÜLDISELT EKSAMIST

Eksamil kasutatavad laadid loomulik duur ja harmooniline moll. Kasutatavad taktimõõdud on 2/4; 3/4 ja 4/4

KIRJALIK OSA

Diktaadid

1) Lünkdiktaat kuni 8 takti.

2) Rütmidiktaat kuni 8 takti meloodia põhjal.

Kõlade kuulamine

3) Akordide ja intervallide valikkuulamine – lihtintervallid ja duur- ning mollkolmkõla pöörded

Ehitamine:

Ehitada 5 intervalli või akordi antud noodist.

Analüüs: määra antud meloodia helistik, määra meloodias märgitud akordid

Suuline:

Heliredeli laulmine kolme märgiga helistikes (loomulik duur, harmooniline moll), lisaks toonika kolmkõla pööretaga või põhikolmkõlad ja dominant- septakord lahendusega

Aasta jooksul õpitud harjutuse laulmine

Rütmiharjutuse koputamine (kuni 8 takti). Kasutatavad taktimõõdud 3/4, 4/4, 3/8,
Võõra harjutuse laulmine.

Hääleseade ainekava

Õppeaine eesmärk

Hääleseade õppeaine ülesandeks on õpetada muusikalist eneseväljendamist ning anda lauljale erinevates stiilides vajaminevad fraseerimis-, improviseerimis- ja häälekasutusoskused. Arendada individuaalset meisterlikkust nii solisti kui ansambli lauljana ning ansambli mängu partnerina.

Õppeaine sisu

- Õpitava materjali omandamine nii praktiliselt kui ka kuuldeliselt ning teoreetiliselt läbi laulmise, vajadusel ka läbi harmooniainstrumendil (klahvpillid, kitarr) mängimise
- Fraseerimis- ja väljendusoskuste omandamine läbi jäljendamise, kasutades noodid-, audio- ja videomaterjale ning elavas esituses ettekandmist
- Hääle- ja hingamisharjutuste omandamine nii tööks tunnis kui ka iseseisvaks harjutamiseks. Omandada oskus läbi viia ja juhendada häälte lahtilaulmist ning oskus selgitada kuidas teha lõdvestus- ja hingamisharjutusi
- Improvistatsioonioskuste arendamine läbi praktiliste tehniliste harjutuste laulmise ja transkriptsioonide e. noodistatud improvisatsioonide esitamise, kuulmise järgi lauluoskuste arendamise, kuuldelise analüüsioskuse arendamise ning vajalike teoreetiliste teadmiste ja kogemuste omandamise läbi
- Praktiline solisti- ja ansambli töö oskuste arendamine

Õppetöö meetodid

Õppetöö kavandamisel peetakse silmas iga õpilase võimekust, arvestatakse vanuselisi ja individuaalseid-füüsilisi iseärasusi.

Õppimise käigus analüüsib ja hindab õpetaja koos õpilasega pidevalt õpitavat ja kavandab edu saavutamiseks uusi eesmärke.

Õppetöö on korraldatud õppeaastate kaupa, õppeaastate arv pole piiratud ja õppeaasta kestab 35 nädalat.

Vastavalt õpilase võimekusele ja soovile on võimalik esineda nii õpilaskontsertidel kui ka teistel üritustel ning osaleda konkurssidel.

Praktiline lauluõpetus hääleseade tundides, mille väljund on praktiline lauljaoskuste arendamine jäljendades õpitavat materjali ning improviseerides ehk luues oma muusikalisi mõtteid ja ideid. Õppematerjalid on vastavad eakohased noodid-, audio- ja videomaterjalid. Õppematerjalid võivad olla ka ainult audio-videomaterjalid või elava esituse näited ilma toetava noodimaterjalita, arendades nii muusikalist kuulmist, mälu ja analüüsivõimet.

Laulmisel, ka õppetunnis, kasutada mikrofoni nii tihti kui võimalik, sest see aitab õpilasel harjuda oma häälega. Tekib oskus kasutada mikrofoni hääle abivahendina, leides uusi värve ja nüansse ning oskus end ansambliisse sulatada. Paralleelselt mikrofoni lauluga peab praktiseerima ka akustilist laulmist.

Töö ja tundide läbiviimiseks on vajalikud CD-mängija, võimalusel ka arvuti. Laulja saatmisel kasutada kontsertmeistrit (lisaks fonogrammidele) ning erinevaid ansamblikoosseise.

Otsida võimalusi õppetöö mitmekesistamiseks (näit. fonogrammide ja play-a-long tüüpi õppematerjali kasutamine; õpilaste laulu helisalvestamine, andmaks neile võimalust end kuulata ja analüüsida).

Õppeaine võib olla hindeline või arvestuslik. Hinne või hinnang kajastub tunnistusel.

NOOREM ASTE

Tegevused:

Häälekool

Põhirõhk hingamis- ja lõdvestusharjutustel.

Primaarsed teadmised laulmiseks: õige kehahoid, sügav ja rahulik hingamine, õhu toe – kõhulihaste kasutamine laulmisel. Hääle tekitamise moodused, puhas intonatsioon. Paindlik ja pidev hääleharjutuste rakendamine.

Õpisuunad

Kokkupuude eakohase repertuaariga. Lähtudes õpilase individuaalsetest võimetest ja kogemustest repertuaari valik. Diktsiooni- ja rütmiharjutused. Selge artikulatsioon. Enese kuulamine.

Töö mikrofoniga

Mikrofoni võimalused, selle õige kasutamine ja vajalikkus, ohud, hooldus.

Repertuaar

Õppeaasta jooksul õpitakse vähemalt 2-3 emakeelset laulu, lisaks 2-3 laulu ansambliga.

VANEM ASTE

Tegevused:

Häälekool

Põhirõhk hingamis- ja lõdvestusharjutustel.

Primaarsed teadmised laulmiseks: õige kehahoid, sügav ja rahulik hingamine, õhu toe – kõhulihaste kasutamine laulmisel. Hääle tekitamise moodused, puhas intonatsioon. Paindlik ja pidev hääleharjutuste rakendamine. Häälediapasooni laiendamine ja ühtlustamine.

Õpisuunad

Kokkupuude erinevate muusikastiilidega (country, blues, disco, pop, rock, soul, swing, latin, beat jne.) – kuulamine ja matkimine. Diktsiooni- ja rütmiharjutused. Selge artikulatsioon. Enese kuulamine. Töö vokaalsansamblis.

Töö mikrofoniga

Mikrofoni võimalused, selle õige kasutamine ja vajalikkus, ohud, hooldus.

Repertuaar

Õppeaasta jooksul õpitakse vähemalt 2-3 emakeelset laulu, lisaks 2-3 laulu ansambliga.

Viuli ainekava

Programmi aluseks on muusikakoolide ühtne süstematiseeritud õppevariant, kus on grupeeritud noorem aste ja vanem aste ning nende jagunemine õppeaastateks. Igal õppeaastal toimuvad õpilaskontserdid ja nn. tehnilised arvestused vastavalt kooli õppekavas sätestatule. Tehniline arvestus hõlmab teatud arvu etüüde ja heliredeleid, mida õpilane esitab vastavale komisjonile. Õppeaasta lõpus toimub hindeline kontsert. Noorema ja vanema astme küpsust tunnistab hindeline eksam, kus programmi nõuded on eelnevalt kindlaks määratud. Tulemusrikkaks tööks on oluline korras pilli ja poogna olemasolu (head keeled, mugav lõuahoidja, padi jne.). Vajalik on oskuslik repertuaarivalik, mis lähtub eelkõige õpilase individuaalsusest ja on talle jõukohane.

NOOREM ASTE

ÕPETUSE EESMÄRGID.

Õpilane tunneb huvi muusika ja oma pilli vastu. Õpilane omandab viulimängu algteadmised ja oskused.

I-II õppeaasta olulisemad nõuded

Õige mänguasendi ja muusikalise kuulmise arendamine. Intoneerimine. Ansamblimäng, kuulmise järgi mängimine ja esimesed improvisatsioonivõtted. Štrihhid: detache, legaato ja nende kombinatsioonid

Heliredelid: II klass: 1-2-oktaavilised duurid ja mollid. Kolmkõlad: põhikuju.

Etüüdid ja palad valitakse iga õpilase tehnilistest oskustest, vajadustest lähtuvalt. Põhiõppe repertuaari valik lähtub õpilaste individuaalsusest.

III-IV õppeaasta olulisemad nõuded

Õige mänguasendi ja liigutuste vabaduse taotlemine, sujuv keeltevahetus. Muusikalise väljendusrikkuse arendamine koos vibraato õppimisega. Fraasi ja karakterite kujundamine läbi õige tehnika. I, II ja III positsioonis mäng koos positsioonivahetusega. Tutvumine lihtsamate topeltnootide, akordide ja flažolette'ide mängimisega. Ansamblimäng ja kuulmise järgi mängimine. Štrihhid: detache, legato, martelé, staccato ja nende kombinatsioonid. **Heliredelid: III klass:** 2-oktaavilised duurid ja mollid, II ja III positsioonis. Kolmkõlad: põhikuju 2. pööre.

IV klass: 2-oktaavilised duurid ja mollid, positsioonivahetusega. Kolmkõlad: põhikuju ja 2 pööret.

Etüüdid ja palad valida vastavalt iga õpilase tehnilistest oskustest, vajadustest lähtuvalt. Põhiõppe repertuaari valik lähtub õpilaste individuaalsusest.

IV õppeaasta lõpetab noorema astme hindeline eksam: 2 eri karakteriga pala.

VANEM ASTE

ÕPETUSE EESMÄRGID

Õpilane omandab piisavad viulimängu oskused, et iseseisvalt musitseerida ja osaleda erinevates muusikakollektiivides.

V – VII õppeaasta olulisemad nõuded

Iseseisva muusikalise mõtlemise arendamine, väljendusrikkuse taotlemine, vaba vibraato. Erinevate tehniliste võtete kinnistamine. Positsioonid I-IV, kergemad topeltnoodid, akordid, flažolette'id, kaunistused. Ansamblimäng, lihtsamad improvisatsiooniharjutused ja kuulmise järgi mängimine. Štrihhid: détaché, martelé, staccato, spiccato, nende kombinatsioonid.

Heliredelid: V klass: 2-oktaavilised duurid ja mollid positsioonivahetustega. Kolmkõlad: põhikuju ja 2 pööret.

VI klass: 3-oktaavilised duurid ja mollid positsioonivahetustega. Kolmkõlad: põhikuju ja 2 pööret.

VII klass: Tehniline arvestus ainult esimesel poolaastal. 3-oktaavilised duurid ja mollid positsioonivahetustega. Kolmkõlad: põhikuju ja 2 pööret.

Etüüdid valida vastavalt iga õpilase tehnilistest oskustest ja vajadustest lähtuvalt.

Repertuaari valikul kasutada noorema astme süvaõppe repertuaari. Vastavalt võimekusele tutvuda eri stiilidega: vana- ja kaasaegse muusikaga, rahvamuusikaga, erinevate kammerkoosseisude repertuaariga, muu ansambli muusikaga. Taotleda edutunnet tunnis ja esinemistel.

VII klassi eksam on ka kooli lõpueksam, kus tuleb esitada I osa suurvormist (kontsert/sonaat) ja 1 karakterpala.

Kitarri ainekava

NOOREM ASTE

Õpilane omandab kitarri mängutehnikate alused. Töö viiakse läbi traditsiooniliste õppemeetoditega (kuulmisele, matkimisele ja noodist mängimisele tuginevad meetodid). Repertuaari valikul on vaja silmas pidada lugude progresseeruvat raskusastet, solfedžo õppekava ja õpilase võimeid.

I aasta

Sissejuhatavalt tutvustada erinevaid kitarre (soolokitarr, basskitarr, elektrikitarr, klassikaline kitarr jne.).

Kitarri ehitus ja osad.

Kitarristi ja kitarri erinevad asendid. Parema ja vasaku käe õige asetus. Heli tekitamine kitarril.

Kitarri sõrmestus ja selle tähistamine noodikirjas. Kitarri häälestamine.

Erinevate tehnikate tutvustamine (sõrmitsemine, ülekeelte mäng) ja erinevate tehniliste harjutuste sooritamine.

Duurid (D, Dm, G, A, Am, E, Em)

Repertuaariks on lastelaulud, rahvalaulud ja lihtsamad pop-muusikast pärit laulud. Saate kujundamine.

Pilli hoolduse alused.

Kitarrimuusika kuulamine ja arutelu koos õpetajaga.

Koosmusitseerimine nii õpetaja kui ka teiste õpilastega.

Oskused

- Õppur tunneb kitarri ehitust ja oskab nimetada üksikuid osasid.
- Oskab kitarril heli tekitada ja valdab erinevate mängutehnikate aluseid.
- Teab kitarri sõrmestusi ja oskab seda noodist lugeda.
- Tunneb duure D, Dm, G, A, Am, E, Em.
- On võimeline kujundama lihtsamat saadet kitarril.
- Oskab kitarri häälestada ja hooldada.

II aasta

Mängutehnika uute elementide õppimine (barree).

Legato ja *staccato* mäng.

Vasaku käe mängutehnika arendamine. Duurid (C, Cm, F, Fm, Gm, B, Bm).

Repertuaariks on lastelaulud, rahvalaulud ja lihtsamad pop-muusikast pärit laulud. Saate kujundamine.

Kitarrimuusika kuulamine ja arutelu koos õpetajaga.

Koosmusitseerimine nii õpetaja kui ka teiste õpilastega.

Oskused

- Õppur on võimeline kasutama barreed
- Tunneb duure C, Cm, F, Fm, Gm, B, Bm
- Valdab *legato* ja *staccato* mängu tehnikat
- Oskab kujundada erinevaid saatefaktuure

VANEM ASTE III aasta

Mäng mediaatoriga.

Repertuaariks on rahvalaulud ja lihtsamad pop-muusikast pärit laulud.

Saate kujundamine.

Kitarrimuusika kuulamine ja arutelu koos õpetajaga.

Koosmusitseerimine nii õpetaja kui ka teiste õpilastega.

Oskused

- Õppur teab, mis on mediaator ja oskab seda kasutada.
- Oskab kujundada iseseisvalt erinevaid saatepartiisid.
- Tunneb kitarrimuusikat ja oskab nimetada tuntumaid kitarriste.

IV aasta

Mänguvilumuste kinnistamine.

Mäng roobi ligidal ja kõlaaval.

Artikulatsioonivõtted (*glissando* ja *portato*)

Positsioonidevahetuse arendamine.

Repertuaariks on pop-muusikast pärit laulud.

Saate kujundamine.

Kitarrimuusika kuulamine ja arutelu koos õpetajaga.

Koosmusitseerimine nii õpetaja kui ka teiste õpilastega.

Oskused

- Õppur oskab kasutada erinevaid artikulatsioonivõtteid.
- Oskab kujundada iseseisvalt erinevaid saatepartiisid.
- Tunneb kitarrimuusikat ja oskab nimetada tuntumaid kitarriste.
- Mängib mõnes ansambelis.

V aasta

Pillimängu tehnika ja muusikaliste oskuste arendamise kõrval on järjest tähtsam õpilase oma mängustiili kujundamine ja muusikaalase initsiatiivi toetamine. Lugusid õpitakse nii kuulmise kui ka noodi järgi.

Vibraatomäng kitarril.

Ansamblimängu kogemuste süvendamine. Varieerimise ja improviseerimise harjutamine. Omalooming.

Kitarri- ja ansamblimuusika kuulamine.

Oskused

- Õppur tunneb erinevaid mängutehnikaid. Vibraato.
- Vaba saatepartiide loomine.
- Teadmised improviseerimisest.
- Oskus ka ise muusikat luua ja seda kirja panna.
- Orienteerub kitarrimuusikas.
- Osalemine kontsertidel nii kuulajana kui ka mängijana.
- Esinemine kas ansambli koosseisus või sooloartistina.

KOOSMUSITSEERIMINE

Ansamblimäng on koosmängu vorm, mida saab harrastada igal tasemel õpilane.

Ansamblimänguga võib alustada juba esimesel õppeaastal.

Vastavalt võimalustele saab kasutada ansambli erinevaid koosseise: Algaja mängija ansamblipartneriks on õpetaja või vanema klassi õpilane. Suurema koosseisu puhul õpiksid õpilased kuulama kolme-nelja instrumendi kooskõla. Koosmängus täpsustub intonatsioon ja areneb rütmitunne.

Ansambliklassis saab kasutada kõike erialatunnis õpitut. Ansambli repertuaar peab olema õpilasele jõukohane ja aitama kaasa erialasele arengule. Repertuaari raskusaste, selle õppimise kiirus ja esituse väljenduslikkus sõltub iga õpilase individuaalsest võimekusest.

Ansamblitunnis õpitakse noodist lugemist, täpset rütmi, põhistrihhide kasutamist, mis on korrektse ansamblimängu alus. Kasutada võib tänapäeva koolide laulikuid, populaarseid laule, jõululaulude

seadeid jne.

Ansamblimängu arendamine vanemates klassides on eriti oluline, kuna see annab eelsoodumuse tegeleda muusikaga orkestrites ja ansamblites ka pärast õpingute lõpetamist muusikakoolis.

VI-VII aasta

Ansamblimängu kogemuste süvendamine. Varieerimise ja improviseerimise harjutamine. Omalooming.

Kitarri- ja ansamblimuusika kuulamine.

Oskused

- Õppur tunneb erinevaid mängutehnikaid
 - Vaba eristiilides saatepartiide loomine
 - Omab teadmisi improviseerimisest
 - Oskab ka ise muusikat luua ja seda kirja panna
 - Orienteerub kitarrimuusikas
 - Osalemine kontsertidel nii kuulajana kui ka mängijana.
- Esinemine kas ansambli koosseisus või sooloartistina.

Klaveri ainekava

1	ÕPPEAINE NIMETUS	KLAVER tavaõpe
2	STRUKTUURIÜKSUS	Klahvpilliosakond
3	ASTE JA KESTUS ÕPPEAASTATES	I-VII klass kestus7 aastat
4	ÕPPEAINE EESMÄRGID	<ul style="list-style-type: none"> ♣ toetada huvi muusika ja klaverimängu vastu ♣ pillimänguoskuste omandamine ♣ arendada musitseerimisoskust oma pillil solistina ja ansamblimängijana ♣ loovuse arendamine ♣ muusikalise silmaringi arendamine
5	ÕPIVÄLJUNDID	<ul style="list-style-type: none"> ♣ On omandanud pilli mängutehnilised põhioskused ♣ tunneb erinevaid muusikastiile ♣ oskab valikuliselt omanda repertuaari kuuldeliselt ♣ omab püsirepertuaari ♣ oskab noodist lugeda ♣ tunneb ja oskab kasutada tähtharmoniat ♣ oskab mängida üksi ja ansamblis ♣ suudab improviseerida
6	SISU	<p>I klass</p> <ul style="list-style-type: none"> ♣ õige mänguasendi (keha, käte ja sõrmede hoid) arendamine ♣ põhiliste mänguvõtete (<i>portato, legato, staccato</i>) arendamine ♣ kuulmise järgi mängimine ♣ improviseerimine ♣ koosmusitseerimine <p>Repertuaar</p> <ul style="list-style-type: none"> ♣ erinevate karakteritega lihtsamad palad ♣ üldtuntud meloodiad <p>II klass</p> <ul style="list-style-type: none"> ♣ õige mänguasendi kinnistamine <p>kuulmise järgi mängimine</p> <ul style="list-style-type: none"> ♣ noodilugemisoskuse arendamine ♣ improviseerimine ♣ koosmusitseerimine <p>Heliredelid</p> <p>Soovituslikult tutvuda lihtsamate helistikega:</p> <p>C-d /a-m; G-d /e-m</p> <ul style="list-style-type: none"> ♣ heliredel koos kätega 2 oktavi üles - alla (1. p/a eraldi kätega) ♣ kromaatiline 2 oktavi üles – alla ((1. p/a eraldi kätega) ♣ kolmkõlad 2 oktavi koos kätega (1. p/a eraldi kätega) ♣ akordid pedaaliga ja <i>staccatos</i> 2 oktavi koos kätega (1. p/a eraldi kätega)

Repertuaar

Erinevad soolo- ja ansamblipalad

III klass

- ♣ klaverimängutehnika arendamine
- ♣ noodilugemisoskuse arendamine
- ♣ kuulmise järgi mängimine
- ♣ improviseerimine
- ♣ klaverisaate kujundamine tähtharmonia järgi
- ♣ koosmusitseerimine

Heliredelid

C-d /a-m; G-d /e-m; F-d /d-m;

- ♣ duur helistik koos kätega 2 oktavi lahku (1. p/a üles-alla)
- ♣ moll helistik harmooniline koos kätega 2 oktavi lahku (1. p/a üles-alla); meloodiline koos kätega üles alla
- ♣ kromaatileine 2 oktavi koos kätega üles-alla
- ♣ kolmkõlad 2 oktavi koos kätega
- ♣ akordid pedaaliga ja *staccatos* 2 oktavi koos kätega
- ♣ kadents I-IV-I; I-V-I

Repertuaar

Erinevad soolo ja ansamblipalad

IV klass

- ♣ klaverimängutehnika arendamine
- ♣ noodilugemisoskuse arendamine
- ♣ kuulmise järgi mängimine
- ♣ improviseerimine
- ♣ klaverisaate kujundamine tähtharmonia järgi
- ♣ koosmusitseerimine

Heliredelid

C-d /a-m; G-d /e-m; D-d /b-m; F-d /d-m; Bes-d/g-m

- ♣ duur helistik koos kätega 2 oktavi lahku
- ♣ moll helistik harmooniline ja meloodiline koos kätega 2 oktavi lahku
- ♣ kromaatileine 2 oktavi koos kätega üles-alla
- ♣ kolmkõlad 2 oktavi koos kätega
- ♣ akordid pedaaliga ja *staccatos* 2 oktavi koos kätega
- ♣ kadents I-IV-I; I-V-I; I-IV-V-I

Repertuaar

Erinevad soolo ja ansamblipalad

V klass

- ♣ klaverimängutehnika arendamine
- ♣ noodilugemisoskuse arendamine
- ♣ kuulmise järgi mängimine
- ♣ improviseerimine
- ♣ klaverisaate kujundamine tähtharmonia järgi
- ♣ koosmusitseerimine

Heliredelid

C-d /a-m; G-d /e-m; D-d /b-m; A-d /fis-m; F-d /d-m; Bes -d/g-m;
Es-d/c-m

- ♣ duur helistik koos kätega 4 oktavi lahku
- ♣ moll helistik harmooniline ja meloodiline koos kätega 4 oktavi lahku
- ♣ kromaatileine 4 oktavi koos kätega üles-alla
- ♣ lühike arpedžo 4 oktavi koos kätega (1.p/a eraldi kätega)
- ♣ pikk arpedžo 4 oktavi koos kätega üles-alla (1.p/a eraldi kätega)
- ♣ akordid (4-helilised) pedaaliga ja *staccatos* 4 oktavi eraldi kätega
- ♣ kadents I-IV-I; I-V-I; I-IV-V-I erinevates kolmkõla pööretes

Repertuaar

Erinevad soolo ja ansamblipalad

VI klass

- ♣ klaverimängutehnika arendamine
- ♣ noodilugemisoskuse arendamine
- ♣ kuulmise järgi mängimine
- ♣ improviseerimine
- ♣ klaverisaate kujundamine tähtharmonia järgi
- ♣ koosmusitseerimine

Heliredelid

C-d /a-m; G-d /e-m; D-d /b-m; A-d/fis-m; E-d / cis-m; F-d /d-m;
Bes -d/g-m; Es-d/c-m; As-d/f-m

- ♣ duur helistik koos kätega 4 oktavi lahku
- ♣ moll helistik harmooniline ja meloodiline koos kätega 4 oktavi lahku
- ♣ kromaatileine 4 oktavi koos kätega lahku
- ♣ lühike arpedžo 4 oktavi koos kätega
- ♣ pikk arpedžo 4 oktavi koos kätega üles-alla
- ♣ akordid (4-helilised) pedaaliga ja *staccatos* 4 oktavi koos kätega
- ♣ kadents I-IV-I; I-V-I; I-IV-V-V/7 -I erinevates kolmkõla pööretes

Repertuaar

Erinevad soolo ja ansamblipalad

VII klass

- ♣ klaverimängutehnika arendamine
- ♣ noodilugemisoskuse arendamine
- ♣ kuulmise järgi mängimine
- ♣ improviseerimine
- ♣ klaverisaate kujundamine tähtharmonia järgi
- ♣ koosmusitseerimine

Heliredelid

C-d /a-m; G-d /e-m; D-d /b-m; A-d/fis-m; E-d /cis-m; B-d/gis-m;
F-d /d-m; Bes -d/g-m; Es-d /c-m; As-d /f-m;

- ♣ duur helistik koos kätega 4 oktavi lahku

		<ul style="list-style-type: none"> ♣ moll helistik harmooniline ja meloodiline koos kätega 4 oktavi lahku ♣ kromaatileine 4 oktavi koos kätega lahku ♣ lühike arpedžo 4 oktavi koos kätega ♣ pikk arpedžo 4 oktavi koos kätega lahku ♣ akordid (4-helilised) pedaaliga ja <i>staccatos</i> 4 oktavi koos kätega ♣ kadents I-IV-V-V/7- K/6/4 -I erinevates kolmkõla pööretes <p>Repertuaar Erinevad soolo ja ansamblipalad</p>
7	ÕPPEAINE OSADE HINDAMISED JA LÕPPHINDAMISED	<p>I klassis 1. trimestril ei hinnata. Arvestuslikud õpilaskontserdid on hindelised</p> <p>I klass</p> <ul style="list-style-type: none"> ♣ esinemine kevadkontserdil – 1- 2 erineva karakteriga pala <p>II, III, V, VI klass</p> <ul style="list-style-type: none"> ♣ esinemine vähemalt üks kord poolaastas – 1-2 pala ♣ esinemine kevadkontserdil – 2 erineva karakteriga pala (neist üks soovitavalt polüfooniline) <p>IV klass</p> <ul style="list-style-type: none"> ♣ esinemine vähemalt üks kord poolaastas 1-2 pala ♣ 3. trimestril on põhipilli eksam – 2 erineva karakteriga pala ja polüfooniat. Eksamil võib esitada varem õpilaskontsertidel esitatud repertuaari. <p>VII klass</p> <ul style="list-style-type: none"> ♣ esinemine vähemalt 1. poolaastal – 1-2 pala ♣ 3. trimestril on põhipilli eksam – 2 erineva karakteriga pala ja polüfooniat. Eksamil võib esitada varem õpilaskontsertidel esitatud repertuaari.
8	KASUTATAVAD MEETODID	<ul style="list-style-type: none"> ♣ repertuaari õppimine noodist ja kuuldelselt ♣ helisalvestuste kasutamine repertuaari omandamisel ja improviseerimisel ♣ ansamblimängijana iseseisev töö ja harjutamine
9	ÕPPETÖÖ VORMID (individuaaltund; rühmatund, iseseisev töö sh e-õpe)	Individuaal
10	SOOVITUSLIKUD ÕPPEMATERJALID	Õpilase võimekusele vastav repertuaari valik
11	ISESEISEV TÖÖ (iseseisvate tööde loetelu ja juhised nende tegemiseks)	<ul style="list-style-type: none"> ♣ igapäevane harjutamine ♣ repertuaari omandamine noodist ja kuuldelselt (salvestuste järgi) ♣ püsirepertuaari mängimine

Saksofoni ainekava

NOOREM ASTE I

aasta

Õppimist alustada hingamistehnika väljaarendamisest. 2-4 esimese tunni vältel tuleks töötada ilma pillita, ainult hingamisharjutustega. Õige suudimi väljakujundamiseks mängida 1-2 tunni vältel ainult huuliku ja pillikaelaga. Instrumendil mängimist alustada noodist b₁, seejärel a₁, g₁, c₁, f₁, e₁, d₁.

Väga oluline on õige pillimänguasend. Jälgida, et õpilasel ei tekiks valesid pingeid. Algaja ei tohiks puhuda korraka üle kümne minuti. Pillimängimise vahel oleks soovitatav teha kehalisi harjutusi.

Eriti kaela ja selja piirkonnale, mis pilli kandmise raskusest tingituna kiiresti väsivad.

1. Helistikud C, G, F, põhikolmkõla pikk kuju, mängida nii *détachés* ja *legatos*. Esimesel õppeaastal peab õpilane omandama diapasooni c₁-c₃ (nii põhi- kui ka kombineeritud võtted). 8-10 lihtsat harjutust või etüüdi.

2. Štrihhidest kasutusel *détaché*, *legato*, Esialgu võiks mängida lihtsaid tuntud lastelaule (ka kuulmise järgi ilma noodita, eelnevalt neid lauldes). Kontsertidel esinemine alates teisest poolaastast.

II aasta

Kasutusele võtta terve pilli ulatus; saavutada ühtlane kandev toon; *sforzato* jt. aktsentide kasutamine.

1. Helistikud C-a, G-e, F-d, D-b. Lisanduvad trioolid, lühike *arpeggio* (3-kaupa grupeerituna), meloodiline minoor. Õppimisel oleva heliredeli juurde mängida samas helistikus etüüde.

2. 5-7 erineva karakteriga pala.

VANEM ASTE

III aasta

1. Helistikud kuni 2 märgini. Lisandub lühike *arpeggio* 4 noodi kaupa pööretega, kromaatilise heliredel.

2. Lihtsamate melismide kasutamine (eellöögid, mordendid).

3. 3/8 ja 6/8 taktimõõdud.

IV aasta

1. Helistikud kuni 3 märgini. Lisandub D7 põhikuju pikalt.

2. 7-10 erineva karakteriga pala.

V aasta

1. Helistikud kuni 3 märgini. Lisandub >VII7 põhikuju minooris, tertsid minooris ja ma₇ ooris.

2. Tutvuda lihtsamate *jazzi* rütmide ja strihhidega ning mängida vastavaid palu ja ansambleid.

KOOSMUSITSEERIMINE

Ansambli mäng on koosmängu vorm, mida saab harrastada igal tasemel õpilane.

Ansambli mänguga võib alustada juba esimesel õppeaastal.

Vastavalt võimalustele saab kasutada ansambli erinevaid koosseise: Algaja mängija ansamblipartneriks on õpetaja või vanema klassi õpilane. Heaks materjaliks on ahvalaulud.

Saatepartii saab kasutada lihtsaid rütme ja ka pause. Raskusastmelt võiksid järgneda lihtsad kaanonid. Kaanoneid võib mängida juba suurema arvu õpilastega, kes õpiksid niimoodi kuulama kolme-nelja instrumendi kooskõla. Koosmängus täpsustub intonatsioon ja areneb rütmiline tunne.

Kaanoneid e keerdlaule võib leida koolilaulikutest. Näiteks R. Pätsi «Lemmiklauliku» IV, V, VI osa. Kaanoneid saab vajadusel seada algaja õpilase jaoks mugavamasse helistikku.

Ansambliklassis saab kasutada kõike erialatunnis õpitut. Ansambli repertuaar peab olema õpilasele jõukohane ja aitama kaasa erialasele arengule. Repertuaari raskusaste, selle õppimise kiirus ja esituse väljenduslikkus sõltub iga õpilase individuaalsest võimekusest. Ansambli tunnis

õpitakse noodist lugemist, täpset rütmi, põhistrihhide kasutamist, mis on korrektse ansamblimängu alus. Kasutada võib tänapäeva koolide laulikuid, populaarseid laule, jõululaulude seadeid jne.

Ansamblimängu arendamine vanemates klassides on eriti oluline, kuna see annab eelsoodumuse tegeleda muusikaga orkestrites ja ansamblites ka pärast õpingute lõpetamist muusikakoolis.

Akordioni ainekava

Õppeaine üldeesmärgid

- Õpilaste loomevõimete ja pillivaldamise oskuste sihipärane arendamine.
- Muusikaalaseks kutseõppeks tarviliku eelhariduse andmine.
- Iseseisva, isikupärase väljendusstiiliga interpreedi kujundamine.
- Ansamblliliseks tegevuseks vajalike teadmiste ja kogemuste andmine.
- Kultuuriliselt haritud kontserdipubliku kasvatamine.

I-IV klass

- Akordion kui instrument. Pilli ja keha asend mängimisel. Metoodilised nõuanded pilliõppeks.
- Noodivältused: Tervenoot. Poolnoot. Veerandnoot. Kaheksandiknoot. Kuueteistkümnendiknoot. Punktiga poolnoot. Punktiga veerandnoot. Punktiga kaheksandiknoot. Tervepaus. Poolpaus. Veerandpaus. Kaheksandikpaus.
- Rütmid: TI-TI, TI-RI-TI-RI, TI-TI-RI, TI-RI-TI, TA-I-TI, TAI-RI
- Taktimõõdud: 4/4, 2/4, 3/4.
- Noodikirjamärgid: Noot, noodijoonestik. Takt, taktijoon, lõpujoon. Viiulivõti, G-võti. Bassivõti, F-võti. Tähtnimetused. C, D, E, F, G, A, B, Bes. Alumised abijooned (c, h, a.). II oktaavi noodid c2, d2, e2, f2, g2. Kordamismärgid, 1. ja 2. lõpp (volt). Da capo al "Fine". Eeltakt. Diees. Bemoll. Bekaar. Laad, tonaalsus. Võtmemärgid C, G, D, F, a, e, d. Helistike paralleelsus. Fermaat. Rõhk (aktsent). Pidekaar.
- Vormiõpetus: Motiiv. Fraas. Lause. Takti rõhulised ja rõhuta osad. Fraasisisene ja lause kulminatsioon. Sekvents.
- Spetsiifilised noodimärgid: Lõõtsavahetuse märgid. Sõrmestus, sõrmeharjutused. Akordimärgid D (M), m, 7
- Srihhid, mänguvõtted: Sõrmelöök. Non legato. Legato. Legato korduval noodil Sõrmevahetus ühel noodil (aeglane repititsioon). Staccato (sõrmestaccato). Positsioonivahetus. Põidla allapanek, sõrme ülepanek põidlast. Topeltnoodid paremas käes. Terts. Vahelduvate kätega mäng. Käte koosmäng. Erinevate rütmide kokkumäng. Legato ja staccato kokkumäng. Punkteeritud rütmi kokkumäng (TA-I-TI + TA-TA; TAI-RI + TI-TI). Tempomuutus, ritenuto pala lõpus. Mäng õhunupuga (lõõtsastrihhid). Kantilleen. Lõõtsavahetus eeltaktist.
- Bassisüsteem: Bassinoodid põhireast: c, g, f, d, a, e, b (h, es). Abirea bassid a, e, h, fis, (cis). Mollakord. Septakord. Tertsbass (abibass) + duurakord. Tertsbass (abibass) + septakord. Dominantbass + duurakord. Dominantbass + mollakord. Dominantbass + septakord.
- Muusikaterminid: Legato, non legato, staccato, forte, piano, mezzo, duur, moll, crescendo, diminuendo, Da Capo al "Fine", ritenuto, andante, allegro.
- Intervallid: p.1, p.8, p.5, p.4, s.2, v.2, s.3, v.3
- Heliredelid: C, D, E, F, G, A, B – tutvuda parema käega duuri heliredelitega. Duuri heliredel vasaku käega. Duuri pikk arpedžo parema käega. Duuri pikk arpedžo vasaku käega. Duurid C, G, (D, F) koos kätega. 3-häälsed murdakordid parema käega. 3-häälsed akordid pööretega parema käega. Mollid a, e, (d). Mollid heliredel parema käega. Mollid 3 liiki: loomulik, harmooniline, meloodiline. Mollid loomulik heliredel vasaku käega. Mollid harmooniline heliredel vasaku käega. Mollid meloodiline heliredel vasaku käega. Mollid pikk arpedžo parema käega. Mollid pikk arpedžo vasaku käega. Põhiastmete (I, IV, V) akordid põhikujus.
- Tantsud: Polka. Valss. Marss. Tutvuda menuett, mazurka, ländler.
- Improvisatsioon: Vasaku käega saate kujundamine meloodiale (funktsionaalsustunnetuse arendamine; toonika, subdominant, dominant) duuris. Kuulmise järgi mängimine parema käega. Improvisatsioon C-duuris kõigil valgetel klahvidel ja pentatoonikanootidel (mustad klahvid).

- Noodilugemine: Helistiku ja taktimõõdu määramine. Tempo valik lähtuvalt pealkirjast. Sõrmestus, lõõtsavahetused noodis. Strihsid, dünaamikamärgid noodis.
- Ansambli mäng

V-VII klass

- Akordion kui instrument: Akordioni kujunemislugu. Akordioni ehitus. Metoodilised nõuanded pilliõppeks.
- Noodivältsed: Kolmekümnekahendiknoot 1/32. Kuueteistkümnendikpaus 1/16.
- Rütmid: Triool. Sünkoop. Pidedega rütmid.
- Taktimõõdud: Alla breve C. 3/8, 6/8.
- Noodikirjamärgid: Oktaavikõrgendus 8 - - - - . Segno ja "latern". II-III oktaavi noodid a2, h2, c3, d3, e3. Alumised abijooned g, f. Melismid. Mordent. Glissando. Eelnoot. Triller.
- Vormianalüüs: Funktsionaalsuse mõiste (toonika, subdominant, dominant). Polüfoonia (faktuuri iseärasused). Homofoonia (faktuuri iseärasused). Periood. a-b-a vorm. Refraaniga salmilaul. Rondo. Coda. Variatsioonivorm. Spetsiifilised noodimärgid. Harmoonia märkimine tähtnimetustega (sümbolite süsteem). Registrate tähendus.
- Strihsid, mänguvõtted: Tenuto. Repititsioon. Glissando. Topeltnoodid paremas käes. Randmestaccato (akordid, intervallid). Aktsenteeritud staccato (lõõtsastaccato). Sforzando.
- Bassisüsteem: Bassinoodid põhireast h, fis, cis, b, es, as. Abirea bassi cis, gis, d, g, c. Tertsbass + mollakord (5 2). Bassikäigud palades (vahekäigud, soolokäigud).
- Muusikaterminid: accelerando, allegretto, andantino, a tempo, cluster, fortissimo, glissando, largo, moderato, pianissimo, piu, poco a poco, presto, rallentando, segno, sforzando, stringendo, tempo I, tenuto, tranquillo, vivace.
- Intervallid: sekund, kvart, kvint, sekst, septim, oktaav.
- Heliredelid: Heliredeli tooniline ülesehitus. Duurid C, G, D, A, F, B, Es. Mollid a, e, h, d, g. Duuri ja molli lühike arpedžo eraldi kätega. Plagaalsed kadentsid I IV I ja I V I kolmes meloodilises seisus. Kromaatileine heliredel parema käega. Intervallid. s.6, v.6, s.7, v.7.
- Tantsud: Valss, polka, menuett, mazurka, ländler, marss, polonees, galopp, tango.
- Improvisatsioon: Vasaku käega saate kujundamine meloodiale (funktsionaalsustunnetuse arendamine; toonika, subdominant, dominant). Kuulmise järgi mängimine, imitatsioon. Improvisatsioon õpitud helistikes. Varieerimine, teema variatsioonid. Järgnevus I VI II V bassis.
- Noodilugemine: Helistiku ja taktimõõdu määramine. Tempo valik lähtuvalt terminitest. Sõrmestuse ja lõõtsavahetuse valimine. Artikulatsioon, strihsid. Dünaamika kujundamine, pala ja fraasisisese kulminatsiooni leidmine.
- Veel teemasid. Sekventsiharjutused (Hanon). Kontsertide ja helisalvestiste analüüs. Ansambli mäng. Kvindiring.

Õpitulemused

Õpilane:

- on omandanud õige pilli- ja kehaasendi mängimisel;
- oskab õpetaja abiga planeerida tulemuslikku harjutamist kodus;
- tunneb põhilisi noodivältsi (tervenoot kuni 16-ndiknoot) ning oskab iseseisvalt esitada lihtsamaid rütmikombinatsioone lihttaktimõõdudes;
- tunneb kõiki noorema astme õppesisus esitatud üldisi ja spetsiifilisi noodikirjamärke;
- tunneb 96-bassise akordioni parema käe klaviatuuri kõiki noote ja teab nende asukohta noodijoonestikul;
- oskab analüüsida pala vormilist ülesehitust lause, fraasi ja motiivi kaupa ning leida pala dünaamilise kulminatsiooni;

- tunneb lihtsamaid striihe ja mänguvõtteid ning oskab neid esitada instrumendil;
- tunneb vasaku käe põhirea bassinoote (AS-E) koos abibassidega;
- oskab esitada põhilisi bassivõtteid M, m ja 7-akordidega (toonika-, terts- ja kvintbassiga);
- teab peast kõiki noorema astme õppesisus esitatud itaaliakeelseid muusikatermineid;
- teab kuni kolme märgiga duuride ja kahe märgiga mollide võtmemärke; oskab neis helistikes mängida heliredelit, pikka arpedžot, kolmehääelseid akorde pööretega ja kromaatilist heliredelit (parema käega) ning oskab vastavaid oskusi rakendada palade mängimisel;
- suudab algastme raskusega palades iseseisvalt määrata pala helistiku, taktimõõdu, esitustempo ja -dünaamika, valida sõrmestuse ja lõõtsavahetused;
- suudab ansambelis mängida nii soolo- kui saatepartiisid.

Hindelised esinemised, arvestused ja eksamid

PALAD

Esinemispraktika I klass: hindeline esinemine õppeaasta lõpus toimuval akadeemilisel kontserdil. Esitada 2 erineva taktimõõduga pala (käte koosmäng). II, III, V, VI klass: hindeline esinemine õppeaasta lõpus toimuval akadeemilisel kontserdil. Esitada 2 erineva karakteriga pala. II - VII klass: lisaks kevadisele hindelisele esinemisele esinevad õpilased 1. poolaasta lõpus korraldataval akadeemilisel kontserdil. Klassitunnistusele I ja II poolaasta lõpus kantav esinemispraktika hinne kujuneb poolaasta vältel toimunud esinemiste kokkuvõtva hindena.

Eksamid IV klass: hindeline eksam õppeaasta lõpus. Esitada 3 pala: lüüriline, tantsuline ja tehniline pala. Eksamikava koostamisel võib kasutada ka varem esitatud palu.

VII klass: hindeline eksam õppeaasta lõpus. Esitada 4 pala: lüüriline, tehniline, polüfooniline, kaasaegne karakterpala või suurvorm. Eksamikava koostamisel võib kasutada ka varem esitatud palu ning kahes palas ansamblikooseisu.

Heliredelite arvestused

I ja II klass: kohustuslikku heliredelite arvestust ei ole.

III - VI klass: heliredelite arvestus kaks korda õppeaastas(IV klassis hindelised arvestused). II õppeveerandi arvestusel on diesidega helistikud, IV õppeveerandil bemollidega helistikud.

VII klass: hindeline arvestus III õppeveerandil. Lisaks mängutehnikale kontrollitakse kõigi helistike võtmemärkide ning heliredeli erinevate elementide sõrmestuste teoreetilist tundmist.